

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole

62-600 Koło

ul. Stary Rynek 15

tel. (0-63) 272-13-79

e-mail: mops@kolo.pl

***SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ W KOLE ZA ROK
2018
ORAZ
OCENA ZASOBÓW POMOCY***

Kwiecień 2019

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ A- SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W KOLE ZA ROK 2018

I. Wprowadzenie

II. Działalność MOPS w Kole

1. Cele i zadania Jednostki
2. Struktura organizacyjna i zasoby ludzkie Ośrodka
3. Beneficjenci Ośrodka- charakterystyka i dane liczbowe

III. Formy udzielanych świadczeń

1. Świadczenia pieniężne
 - 1.1. Zasiłek okresowy
 - 1.2. Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy
 - 1.3. Zasiłek stały
 - 1.4. Składki na ubezpieczenia zdrowotne
 - 1.5. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki
2. Świadczenia niepieniężne
 - 2.1. Praca socjalna
 - 2.2. Poradnictwo specjalistyczne
 - 2.3. Interwencja kryzysowa
 - 2.4. Zapewnienie posiłku
 - 2.5. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi w miejscu zamieszkania
 - 2.6. Domy Pomocy Społecznej- ponoszenie odpłatności
 - 2.7. Asystent rodziny
3. Ośrodki Wsparcia
 - 3.1. Środowiskowy Dom Samopomocy
 - 3.2. Noclegownia
4. Zadania realizowane przez Dział Świadczeń Rodzinnych
 - 4.1 Realizacja zadań z zakresu świadczeń rodzinnych
 - 4.2 Realizacja jednorazowego świadczenia „Za życiem”
 - 4.3 Realizacja zadań z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego
 - 4.4 Realizacja zadań z zakresu dodatków mieszkaniowych
 - 4.5 Realizacja zadań z zakresu dodatków energetycznych
 - 4.6 Zadania z zakresu pomocy materialnej dla uczniów
 - 4.7 Realizacja zadań z zakresu pomocy państwa w wychowaniu dzieci

- 4.8 Realizacja jednorazowego świadczenia „Dobry Start”
- 5. Zespół Interdyscyplinarny
- 6. Zbiórki żywności
- 7. Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej
- 8. Decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej

**CZĘŚĆ B- OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ NA ROK 2018 DLA GMINY
KOŁO**

CZĘŚĆ A- SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W KOLE ZA ROK 2018

I. WPROWADZENIE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole przedstawia roczne sprawozdanie podsumowujące działania realizowane w roku 2018. Zawiera ono szerokie spektrum zadań realizowanych przez Ośrodek na rzecz mieszkańców miasta. Zostało przygotowane na podstawie wyników pracy Jednostki i zawiera informacje istotne dla oceny działalności oraz sytuacji finansowej Ośrodka.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole, jako jednostka organizacyjna pomocy społecznej, finansowana w formie jednostki budżetowej wchodzi w skład systemu pomocy społecznej Gminy Miejskiej Koło. Działalność ukierunkowana jest na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ma na celu udzielanie im zarówno świadczeń jak i usług, które spowodują zmianę sytuacji społecznej i materialnej, poprawę warunków bytowych mieszkańców, usuwanie nierówności społecznych, a także podnoszenie kultury życia.

Ośrodek w roku 2018 wykonywał zadania własne oraz zadania zlecone przez administrację rządową. Pomoc świadczeniobiorcom udzielana była w formie pieniężnej, rzeczowej i usługach. Świadczenia te miały charakter stały, okresowy lub jednorazowy. Praca socjalna z klientami nastawiona była na ich usamodzielnienie życiowe oraz integrację ze środowiskiem. Kontynuowano pracę opartą o aktywne formy tj. kontrakty socjalne. Wspierano rodzinę przyznając asystenta rodziny, a osobom wymagającym wsparcia w codziennych czynnościach przyznawano usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania lub Ośrodkach Wsparcia oraz Domach Pomocy Społecznej. Udzielano pomocy dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej oraz osobom będącym w kryzysie.

Wszystkie działania podejmowane w 2018 roku zgodne były z ustawami i przepisami prawa. MOPS udzielał pomocy na podstawie decyzji administracyjnych, w oparciu o rodzinny wywiad środowiskowy, z wyłączeniem pomocy w formie m. in. pracy socjalnej i poradnictwa.

Ośrodek w codziennej pracy boryka się z licznymi przeszkodami, które blokują możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb ludzkich. Problemy społeczne charakteryzują się występowaniem na masową skalę skrajnie trudnych sytuacji w życiu jednostek i rodzin. Są to głównie ubożenie ludności, bezrobocie, problemy patologii społecznej, kwestie mieszkaniowe, ochrona zdrowia, starzenie się społeczeństwa.

Usługi i świadczenia pomocy społecznej cechują się regularnością udzielania pomocy przez pełnoetatowych, wyspecjalizowanych w tym zakresie specjalistów. Formy działania pomocy społecznej są zorganizowane. Jako instytucja zatrudnia ona wyspecjalizowany personel, który ma obowiązek realizować jej cele i zadania w jasno określonych strukturach organizacyjnych.

Instytucja świadczy tzw. usługi bezpośrednie, przeznaczone dla konkretnych jednostek i rodzin. Poprzedzone jest to procesem rozpoznawania potrzeb, zdiagnozowaniem sytuacji potrzebujących osób i opracowaniem adekwatnego i optymalnego planu pomocy.

Pomoc społeczna zajmuje ważne miejsce w systemie zabezpieczenia społecznego, a jej rola ciągle wzrasta, gdyż zakres przedmiotowy i podmiotowy udzielanych świadczeń ulega systematycznemu rozszerzaniu. Coraz więcej osób i rodzin korzysta bowiem ze wsparcia w ramach tego systemu, a katalog spraw regulowanych przez przepisy prawa pomocy społecznej jest obszerny.

Pomoc społeczna jest jedną z wielu instytucji, które tworzą rzeczywistość społeczną. Posiada ona jednak wiele cech specyficznych tylko dla niej. Natomiast głównymi elementami, które określają jej miejsce oraz rolę wśród innych podsystemów społecznych są cele i zadania.

II. DZIAŁALNOŚĆ MOPS W KOLE

1. Cele i zadania Jednostki

Celem działalności Ośrodka jest umożliwienie osobom i rodzinom przewycięzanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie samodzielnie pokonać wykorzystując własne możliwości, zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwianie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka, zapobieganie powstawaniu sytuacji powodujących konieczność korzystania z pomocy społecznej oraz marginalizacji osób i rodzin, a więc profilaktyka, która należy do najtrudniejszych zadań pomocy społecznej i wymaga pełnego profesjonalizmu pracowników oraz współpracy z innymi podmiotami. Celem działalności jest również mobilizowanie do aktywnego, samodzielnego działania i rozwiązywania trudnych sytuacji życiowych, dążenie do poprawy jakości życia mieszkańców miasta i osób przebywających na jego terenie, dbałość o zapewnienie prawidłowego rozwoju i funkcjonowania rodziny, budowanie właściwych relacji między jej członkami, właściwe pełnienie przez nich ról społecznych, wspieranie jej dążeń do usamodzielnienia, przeciwdziałanie demoralizacji, patologiom i wykluczeniu społecznemu. Ośrodek współpracuje w tym zakresie na zasadzie partnerstwa z organizacjami administracji samorządowej, rządowej

i organizacjami społecznymi, kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami prawnymi i fizycznymi.

Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają powyższemu celowi, a także możliwościom pomocy społecznej. Natomiast rodzaj, forma i wielkość świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy.

Ustawa o pomocy społecznej precyzyjnie określa zadania realizowane przez Ośrodek. Są to w szczególności: tworzenie warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej w Kole, zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin poprzez świadczenie usług oraz przyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych ustawą, praca socjalna rozumiana jako działalność zawodowa skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi, prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej, analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, realizacja zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych, rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb. Jako podstawowe zadania możemy wymienić również: pobudzanie społecznej aktywności w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, współpracę z organizacjami społecznymi, instytucjami czy stowarzyszeniami oraz z osobami fizycznymi i prawnymi w zakresie realizacji zadań pomocy społecznej, udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach oraz organizowanie specjalistycznego poradnictwa prawnego, pedagogicznego i psychologicznego.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole działa głównie na podstawie ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 ze zm.) oraz w oparciu o inne obowiązujące w tej dziedzinie przepisy (ustawy, rządowe programy pomocy społecznej i programy osłonowe mające na celu ochronę poziomu życia mieszkańców gminy). Są to w szczególności ustawy: o świadczeniach rodzinnych, o świadczeniach wychowawczych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, o dodatkach mieszkaniowych, o systemie oświaty, o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, o powszechnym ubezpieczeniu społecznym, o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, o ochronie zdrowia psychicznego.

Wypełniając swoje zadania Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kieruje się zasadami równości, pomocniczości, solidarności społecznej oraz subsydiarności mając na względzie interes społeczny i interes obywateli.

Niezbędne jest również indywidualne podejście do każdej osoby i rodziny ubiegającej się o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej. Podejście takie pozwala na skuteczniejsze zaspokojenie występujących potrzeb, jak również na trwałe wyprowadzenie z systemu pomocy społecznej.

2. Struktura organizacyjna i zasoby ludzkie Ośrodka

Struktura określa wewnętrzną organizację i zakres działania poszczególnych komórek. Ośrodkiem kieruje Dyrektor, który ponosi odpowiedzialność za całokształt jego działalności oraz reprezentuje Ośrodek na zewnątrz. Poszczególnymi komórkami organizacyjnymi natomiast kierują kierownicy.

Szczegółową organizację i zakres działania komórek organizacyjnych oraz zakres zadań, uprawnień i obowiązków pracowników w nich zatrudnionych określa Regulamin Organizacyjny Ośrodka.

W strukturze organizacyjnej Ośrodka wyodrębnia się następujące komórki organizacyjne i samodzielne stanowiska pracy:

Dział Pomocy Środowiskowej, mieszczący się w siedzibie Ośrodka przy ul. Stary Rynek 15. W Dziale tym w roku 2018 zatrudnionych było 12 pracowników socjalnych oraz 2 asystentów rodziny. Pracownicy ci zajmują się bezpośrednio udzielaniem wsparcia osobom zgłaszającym się do Ośrodka. W ich zakresie leży działalność w środowiskach społecznych, gdzie znajdują się jednostki wymagające pomocy w usamodzielnieniu, odzyskaniu lub umocnieniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie. Swoje czynności opierają na diagnozie społecznej oraz profesjonalnej pracy socjalnej. Pracownicy socjalni organizują pomoc finansową, rzeczową a także psychiczną, czyli wspierają i wzmacniają zdolności poszczególnych osób lub całych rodzin do samodzielnego rozwiązania i pokonania własnych problemów. Do ich zadań należy również szeroko rozumiane poradnictwo, m.in. dostarczanie informacji na temat instytucji i organizacji społecznych mogących wspierać i nieść określoną pomoc.

Asystentura rodziny polega na towarzyszeniu rodzinie z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem mocnych stron członków rodziny, zasobów rodziny, pochodzenia, rodziny dalszej, społeczności lokalnej i zasobów instytucjonalnych.

Dział Realizacji Świadczeń z Pomocy Społecznej, mieszczący się również w siedzibie Ośrodka przy ul. Stary Rynek 15. Pracują w nim 2 osoby. Dział zajmuje się obsługą systemu informatycznego POMOST w zakresie przygotowywania decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń z pomocy społecznej oraz sporządzaniem list wypłat zasiłków realizowanych w kasie Ośrodka i na rachunki bankowe klientów. Ponadto prowadzona jest wszelka dokumentacja związana z pomocą instytucjonalną - domy pomocy społecznej oraz pomocą, którą stanowią: dożywianie dzieci w przedszkolach i szkołach, dożywianie w stołówce MOPS. Do zadań Działu należy również sprawozdawczość w zakresie udzielonych świadczeń z pomocy społecznej w układzie kwartalnym, półrocznym i rocznym.

Dział Świadczeń Rodzinnych, mieści się w budynku przy ul. Dąbskiej 40. Pracuje w nim 11 osób. Dział zajmuje się prowadzeniem postępowań i wydawaniem decyzji w sprawach stypendiów szkolnych, dodatków mieszkaniowych, dodatków energetycznych, świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych oraz ich wypłacaniem, prowadzeniem spraw dotyczących nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, obsługą funduszu alimentacyjnego (ustalaniem uprawnień wnioskodawców do tych świadczeń, wydawaniem decyzji i wypłacaniem tych świadczeń, bieżącą weryfikacją uprawnień świadczeniobiorców do pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wszczynaniem lub wznawianiem postępowań w celu weryfikacji aktualnych uprawnień do pobierania świadczeń w przypadku zmian stanu faktycznego, współpracą z innymi organami właściwymi, komornikami i instytucjami w zakresie realizacji świadczeń z funduszu alimentacyjnego, prowadzeniem ewidencji dłużników alimentacyjnych z uwzględnieniem wysokości zadłużenia).

Dział Administracyjno – Kadrowy oraz Dział - Finansowy mieszczą się przy ul. Stary Rynek 15. W działach łącznie zatrudnionych jest 8 osób zajmujących się obsługą finansową, kadrową oraz techniczną Ośrodka (m. in. utrzymanie zasobów MOPS w stanie sprawności technicznej).

Dział Usług Opiekuńczych, mieszczący się przy ul. Stary Rynek 15. Zakres zadań tego Działu to organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osoby chorej, na podstawie decyzji administracyjnej wydanej przez upoważnionego pracownika MOPS, w wymiarze godzinowym ustalonym indywidualnie dla każdego podopiecznego przy uwzględnieniu szeregu czynników takich jak: sytuacja zdrowotna, rodzinna, warunki mieszkaniowe itp. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym

przygotowaniem zawodowym. W dziale tym pracuje 23 osób zatrudnionych w charakterze opiekunek domowych.

Środowiskowy Dom Samopomocy- Ośrodek Wsparcia świadczący środowiskową formę pomocy służącej utrzymaniu osoby w jej naturalnym środowisku i zapobiegającej instytucjonalizacji. W ŚDS zatrudnionych jest 7 osób świadczących pomoc dla 25 uczestników Domu.

Noclegownia- mieści się w budynku przy ul. Sosnowej 1. Placówka świadczy usługi zabezpieczające schronienie dla osób tego pozbawionych. Pracuje w niej 5 osób. Praca odbywa się w systemie całodobowym. Terenem działalności Noclegowni jest miasto Koło, chociaż pomoc udzielana jest także osobom bezdomnym spoza terenu miasta. W Noclegowni oprócz schronienia świadczona jest również pomoc doraźna w sytuacjach kryzysowych osobom, które chcą się wykąpać, wyprać odzież czy przyrządzić posiłek, zwłaszcza w okresie zimowym.

Stółka przy ul. Dąbskiej 40, przygotowuje posiłki dla osób korzystających z tej formy pomocy, pracują tam 2 osoby.

Z uwagi na charakter świadczonych usług Ośrodek współpracuje na podstawie umowy zlecenia z prawnikiem, informatykiem, specjalistą BHP, lekarzem psychiatrą i psychologiem.

W 2018 roku pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kole uczestniczyli w licznych szkoleniach, konferencjach, naradach organizowanych w odpowiedzi na zmieniający się stan prawny oraz ewolucję zadań stawianych przed służbami pomocy społecznej. Szkolenia miały na celu zwiększenie poziomu specjalistycznej wiedzy pracowników, rozwój umiejętności niezbędnych do prawidłowego wykonywania zadań, a także profesjonalizm i fachowość w funkcjonowaniu Ośrodka. Stałe podnoszenie jakości świadczonych usług oraz doskonalenie stosowanych metod i form pracy socjalnej, jest odpowiedzią na zapotrzebowanie mieszkańców miasta.

3. Beneficjenci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej- charakterystyka i dane liczbowe

Pracownicy Ośrodka spotykają się w swojej pracy zawodowej z szerokim spektrum klientów znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych. Do typowych sytuacji należy zetknięcie się z problemami bezrobocia, niepełnosprawności, dysfunkcyjności rodzin, bezdomności, czy też po prostu z biedą. Skuteczne udzielanie pomocy wymaga niewątpliwie pogłębionej świadomości na temat tego komu, dlaczego i w jaki sposób pomagamy. Jednocześnie w dzisiejszych realiach spotykamy się z współwystępowaniem wielu problemów w jednym środowisku.

Wymiarami w sposób kluczowy różnicującymi odbiorców świadczeń są zasoby klientów (płeć, sytuacja zawodowa, lokalowa, ekonomiczna, prawna, poziom wykształcenia, stan zdrowia, uzależnienia, sfera rodzinna i psychiczna, funkcjonowanie społeczne) i ich motywacja do zmiany.

System pomocy społecznej w 2018 r. objął ogólnie wsparciem **436** rodzin, a w nich **895** osób.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Pomocy społecznej udziela się w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej oraz klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Liczbę rodzin i osób, które skorzystały z pomocy społecznej w latach 2009 – 2018 przedstawia następująca tabela.

Tabela nr 1: Liczba beneficjentów pomocy społecznej w latach 2009– 2018(zadania własne)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba rodzin	768	673	673	631	681	641	618	566	504	436
Liczba osób w rodzinach	1739	1623	1607	1540	1634	1551	1470	1295	1036	895

Analizując powyższe dane należy stwierdzić, iż z roku na rok liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej maleje. Tak, jak w latach ubiegłych dominującym powodem przyznawania świadczeń z pomocy społecznej pozostały: bezrobocie, ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba. Sytuacja ta jest spowodowana lokalnym rynkiem pracy i ma znaczący wpływ na strukturę osób korzystających z pomocy MOPS w Kole. Udzielana pomoc w 2018r. z podziałem na powody przyznania przedstawia tabela nr 2. Przedstawione szczegółowe dane,

dotyczące liczby osób i rodzin w poszczególnych grupach mogły współwystępować ze sobą i z tego względu liczby osób i rodzin nie sumują się.

Tabela nr 2: Powody przyznawania pomocy

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
UBÓSTWO	226	451
SIEROCTWO	0	0
BEZDOMNOŚĆ	34	34
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	44	208
w tym: WIELODZIETNOŚĆ	28	157
BEZROBOCIE	213	687
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	170	318
DLUGOTRWALA LUB CIĘŻKA CHOROBA	213	360
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK - WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓLEM	50	178
W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	32	110
RODZINY WIELODZIETNE	8	47
PRZEMOC W RODZINIE	4	9
ALKOHOLIZM	59	97
NARKOMANIA	3	3
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO OPUSZCZENIU ZAKŁADU KARNEGO	17	26
ZDARZENIE LOSOWE	2	3
SYTUACJA KRYZYSOWA	1	1
KŁĘSKA ŻYWIOŁOWA	0	0

Podział liczby rodzin i osób z uwzględnieniem zadań własnych i zadań zleconych przedstawia tabela nr 3

Tabela nr 3: Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną (wł. i zlec.)

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	602	443	912
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	11	10	26
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	595	436	895
Pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej - ogółem	x	150	347
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	x	43	129

Analizując przedstawione powyżej dane zwraca uwagę niski udział liczby osób korzystających z form pomocy oferowanych w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Wynika to ze zmian, jakie wniosły w ostatnich latach kolejne nowelizacje ustawy o pomocy społecznej, w wyniku których większość zadań została przekazana gminie do realizacji, jako zadania własne o charakterze obowiązkowym bądź fakultatywnym. Natomiast w katalogu zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę aktualnie mieści się tylko jeden rodzaj pomocy. Grupa osób umieszczona w tabeli, jako beneficjenci pomocy w ramach zadań zleconych, to osoby objęte wsparciem w formie specjalistycznych usług opiekuńczych, świadczonych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Tabela nr 4: Typy rodzin objętych pomocą społeczną

Typ rodziny		Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
RODZINY OGÓLEM (wiersze 2+3+4+5+6+7)	1	451	934
o liczbie osób	2		
1		245	245
2	3	84	168
3	4	37	111
4	5	45	180
5	6	26	130
6 i więcej	7	14	100
w tym (z wiersza 1):	8		
rodziny z dziećmi ogółem (wiersze 9+10+11+12+13+14+15)		122	502
o liczbie dzieci	9		
1		40	119
2	10	44	173
3	11	26	126
4	12	7	43
5	13	3	22
6	14	0	0
7 i więcej	15	2	19
RODZINY NIEPEŁNE OGÓLEM (wiersze 17+18+19+20)	16	50	181
o liczbie dzieci			
1	17	18	41
2	18	13	47
3	19	14	62
4 i więcej	20	5	31
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓLEM (wiersze 22+23+24+25)	21	150	241
o liczbie osób	22		
1		92	92

Typ rodziny		Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2	23	40	80
3	24	9	17
4 i więcej	25	9	42

III. FORMY UDZIELANYCH ŚWIADCZEŃ

Pomocy społecznej na zasadach określonych w Ustawie o pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom, w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych, alkoholizmu i narkomanii, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu Zakładu Karnego, klęski żywiołowej lub ekologicznej, braku umiejętności w przygotowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo- wychowawcze, zdarzenia losowego lub sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Najogólniej ujmując, pomoc społeczna udzielana jest ze względu na trudne sytuacje życiowe. Przedstawione powody udzielenia pomocy społecznej nie są określone w kolejności pierwszeństwa ich uwzględniania. Jednak podstawą i jedną z najstarszych przyczyn udzielania pomocy jest ubóstwo. Jest to pojęcie względne, niemożliwe do jednoznacznego zdefiniowania. To, co dla jednych jest ubóstwem, dla drugich może uchodzić za dostatek. Wyznacznikiem ubóstwa w pomocy społecznej jest dochód osoby lub rodziny, który jest jednym z kryteriów przyznawania wielu świadczeń. Ubóstwo często jest związane z innymi okolicznościami wywołującymi trudne sytuacje życiowe. Do najbardziej znaczących należy dziś niewątpliwie bezrobocie i bezdomność. Zjawiska te są powodem marginalizacji ludzi i jednocześnie źródłem ubóstwa.

Pozostałe okoliczności przyznawania świadczeń można podzielić na kilka kategorii. Pomoc społeczna jest udzielana ze względu na:

- stan zdrowia – z powodu niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- potrzebę ochrony dziecka i rodziny – z powodu sieroctwa, przemocy w rodzinie, konieczności ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo –

wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych),

- trudności w przystosowaniu i integracji,
- uzależnienia – z powodu alkoholizmu i narkomanii,
- sytuacje nagłe i nieprzewidziane – zdarzenia losowe.

Wskazane okoliczności udzielenia pomocy nie stanowią zamkniętego katalogu, wskazują jak duży jest zakres oddziaływania pomocy społecznej i jak wiele jest źródeł ludzkich nieszczęść.

Świadczenia z pomocy społecznej przyznawane są w formie decyzji administracyjnych zgodnie z kodeksem postępowania administracyjnego. Przyznanie świadczenia z pomocy społecznej musi być poprzedzone przeprowadzeniem rodzinnego wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania lub w miejscu pobytu klienta. Pracownik socjalny w trakcie wywiadu z rodziną dokonuje analizy i oceny sytuacji życiowej, osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej, analizy potrzeb oraz formułuje wnioski stanowiące podstawę planowania pomocy, które mogą mieć wpływ na rodzaj i zakres przyznawanej pomocy.

Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są zobowiązane do współdziałania z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Brak współdziałania z pracownikiem socjalnym, nieuzasadniona odmowa podjęcia pracy przez osobę bezrobotną, marnotrawstwo zasobów własnych lub przyznanych świadczeń mogą być podstawą do odmowy przyznania, ograniczenia lub wstrzymania świadczeń z pomocy społecznej.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje: osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty **701,00 zł**, osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty **528,00 zł**, rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, przy jednoczesnym wystąpieniu, co najmniej jednego z wcześniej przedstawionych problemów społecznych.

Istotą pomocy społecznej jest udzielenie świadczeń osobom i rodzinom, które tego faktycznie potrzebują. Świadczenie oznacza wszystkie środki pieniężne i niepieniężne, dobra materialne i usługi, które służą zaspokojeniu indywidualnych potrzeb jednostek i rodzin. Odbiorcą świadczeń jest zawsze jednostka lub gospodarstwo domowe, ale gromadzenie i wydatkowanie środków na ten cel ma wymiar publiczny, odbywa się z udziałem instytucji państwa lub pod ich nadzorem.

Każdy rodzaj świadczenia ma ustawowo określone przesłanki będące podstawą ich przyznania. Świadczenia z pomocy społecznej można podzielić na świadczenia pieniężne, usługowe i w naturze. Wszystkie te rodzaje zaliczyć można do pomocy środowiskowej, ponieważ są udzielane w miejscu zamieszkania.

1. Świadczenia pieniężne

W 2018 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował następujące świadczenia pieniężne:

1. 1. Zasiłek okresowy

Przyznany może być osobom i rodzinom, których posiadane zasoby pieniężne nie wystarczają na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych w szczególności ze względu na:

- a. długotrwałą chorobę
- b. niepełnosprawność
- c. bezrobocie
- d. możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego (np. oczekiwanie na wypłatę lub przyznanie renty z ZUS).

Z zasiłku okresowego mogą skorzystać:

- osoby samotnie gospodarujące, których dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
- rodziny, których dochód jest niższy od kryterium dochodowego dla rodziny.

Wysokość zasiłku okresowego dla osoby samotnie gospodarującej uzależniona jest od dochodu. Zasiłek wypłacany jest do wysokości różnicy pomiędzy kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej określonym w ustawie o pomocy społecznej tj. 701 zł, a faktycznie posiadanym dochodem osoby. Kwota zasiłku nie może być niższa niż 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej tj. 701 zł a dochodem tej osoby, z tym że kwota nie może być wyższa niż 418 zł miesięcznie.

Wysokość zasiłku okresowego dla osoby w rodzinie uzależniona jest od dochodu. Zasiłek wypłacany jest do wysokości różnicy pomiędzy kryterium dochodowym ustalonym dla rodziny zgodnie z ustawą o pomocy społecznej tj. 528 zł na osobę w rodzinie, a faktycznie posiadanym dochodem rodziny. Kwota zasiłku nie może być niższa niż 50% różnicy między kryterium dochodowym rodziny a jej dochodem.

Zasiłek okresowy nie może być niższy niż 20 zł.

Świadczenie w formie zasiłku okresowego jest realizowane w ramach zadań własnych dotowanych z budżetu państwa.

Okres na jaki przyznawany jest zasiłek okresowy uzależniony jest od indywidualnej sytuacji osoby czy rodziny. Określa go ośrodek pomocy społecznej na podstawie okoliczności sprawy.

W 2018 roku przyznano decyzją zasiłki okresowe na kwotę 197 318,00 zł, co dokładnie obrazuje tabela nr 5.

Tabela nr 5. Zasiłki okresowe w latach 2016– 2018 (kwoty w zaokrągleniu do 1 zł.)

Formy pomocy	Liczba świadczeń			Kwota świadczeń			Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Zasiłki okresowe ogółem:	1182	926	562	390622,00	319488,00	197318,00	238	167	122	614	400	261
w tym:												
przyznane z powodu:												
- bezrobotna:	1149	867	508	383787,00	298735,00	176892	227	156	114	578	380	245
- długotrwałej choroby:	2	7	24	40,00	1951,00	7446,00	1	4	9	1	5	11
- niepełno- sprawności:	12	16	13	2783,00	7213,00	8699,00	6	8	2	17	26	5
- innego niż wymienione powyżej	19	16	17	4012,00	11589,00	4281,00	13	12	8	40	28	22

Jak wynika z powyższych informacji, zasiłki okresowe wypłacane są szczególnie osobom bezrobotnym. Zauważa się z każdym rokiem znaczny spadek liczby osób korzystających z tego świadczenia.

1.2. Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może zostać przyznany zasiłek celowy, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Zasiłek celowy może być również przyznany osobie lub rodzinie, która poniosła straty w wyniku zdarzenia losowego lub klęski żywiołowej, ekologicznej.

Przysługuje: osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, tj. 701 zł oraz rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny, tj. 528 zł na osobę w rodzinie.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany **specjalny zasiłek celowy** w wysokości

nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi.

Tabela nr 6: Zasiłki celowe w latach 2016– 2018(kwoty świadczeń w zaokrągleniu do 1 zł.)

	2016	2017	2018
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	397	320	275
Liczba rodzin	375	307	264
Liczba osób w rodzinach	871	666	584
Kwota świadczeń	241 995,00	215 085,00	212 205,00
W tym:	56	66	65
zasiłki specjalne			
Liczba rodzin			
Liczba osób w rodzinach	121	153	146
Kwota świadczeń	19 968,00	31 333,00	31 431,00

W ubiegłym roku przyznawano najczęściej zasiłki celowe na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, tj. zakup żywności, zakup opału, leków, pokrycie kosztów zużycia energii elektrycznej, wody.

1. 3. Zasiłek stały

Zasiłek stały przysługuje:

- pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
- pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłek stały ustala się w wysokości:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej - różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 645 zł miesięcznie,

- w przypadku osoby w rodzinie - różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.

Kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 30 zł miesięcznie.

Zasiłki stałe są zadaniem własnym gminy, na które ośrodek pomocy społecznej otrzymuje dotację w wysokości 100%.

Tabela nr 7: Zasiłki stałe przyznane w latach 2013-2018(kwoty w zaokrągleniu do 1 zł.)

Lata	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2013	88	903	374 113,00	87	136
2014	91	897	361 482,00	90	135
2015	89	859	370 449,00	86	123
2016	91	894	432 675,00	89	126
2017	85	858	424 943,00	85	112
2018	82	807	412 839,00	81	105

1.4. Składki na ubezpieczenia zdrowotne

Ośrodek Pomocy Społecznej opłaca składkę na ubezpieczenie zdrowotne na zasadach określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby pobierające zasiłek stały z pomocy społecznej, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. Składka na ubezpieczenie zdrowotne jest opłacana w wysokości 9,00% podstawy wymiaru, którą stanowi wysokość zasiłku stałego.

W 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole opłacił składki na ubezpieczenie zdrowotne 79 świadczeniobiorcom wydatkując na ten cel 36 579,00 zł.

1.5. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki

Świadczenie przyznane opiekunowi prawnemu z tytułu sprawowania opieki jest wynagrodzeniem przyznawanym przez sąd, a wypłatą zajmuje się ośrodek pomocy społecznej. Może ono mieć charakter okresowy lub jednorazowy. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd. Obliczone w stosunku miesięcznym nie może przekroczyć 1/10 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia. Przyznanie tego świadczenia następuje na wniosek osoby zainteresowanej, nie wymaga się przeprowadzenia wywiadu środowiskowego i wydania decyzji administracyjnej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2018 roku wypłacał takie świadczenia **9** opiekunom osób całkowicie ubezwłasnowolnionych. Łącznie w roku 2018 zrealizowano **103** świadczeń na łączną kwotę **15 832,00 zł**. Środki na realizację tego świadczenia pochodziły z budżetu państwa.

2. Świadczenia niepieniężne

2.1. Praca socjalna

Przysługuje wszystkim osobom i rodzinom **bez względu na posiadany dochód**. To działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi oraz rozwinięcia lub wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej. Praca socjalna prowadzona jest w oparciu o dokonanie diagnozy sytuacji klienta przez pracownika socjalnego, opracowanie planu pomocy i wsparcia w zależności od indywidualnej sytuacji oraz posiadanego potencjału osoby lub rodziny.

Pomoc w ramach pracy socjalnej obejmuje w szczególności:

- a) udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych
- b) poradnictwo dotyczące udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe
- c) pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie do działań samopomocowych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, środowisk społecznych.

W 2018 r. pomocą w formie pracy socjalnej objętych zostało **347**osób w**150**rodzinach. Praca socjalna jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Prowadzona jest:

- z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej,
- ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

W ramach tej pracy współpracowano z Miejskim Ośrodkiem Profilaktyki i Pomocy Rodzinie, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej, Sądem Rejonowym (głównie Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich), Policją, Strażą Miejską, placówkami oświatowymi, placówkami opieki zdrowotnej i leczenia uzależnień, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Urzędem Pracy.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny, a więc umowę dwustronną zawieraną w formie pisemnej przez pracowników socjalnych z osobami korzystającymi z pomocy społecznej. Celem kontraktu jest ustalenie najbardziej skutecznej drogi wyjścia rodziny z trudnej sytuacji, w jakiej się znalazła, poprzez określenie zobowiązań i uprawnień obu stron. Zawarcie kontraktu socjalnego motywuje klienta do aktywnego uczestnictwa w rozwiązywaniu i poprawie własnej trudnej sytuacji życiowej, a pracownikowi socjalnemu daje możliwość oceny efektów pracy, skuteczności kontraktu i korygowania określonych celów.

2.2. Poradnictwo specjalistyczne

Obejmuje w szczególności poradnictwo prawne (udzielanie informacji z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego i ochrony praw lokatorów), psychologiczne (realizowane przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii) oraz rodzinne (obejmuje problemy funkcjonowania rodzin, opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną). Poradnictwo jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Realizacją tego typu wsparcia zajmują się głównie pracownicy tut. Ośrodka przy współpracy m.in. z pedagogami szkolnymi, terapeutami oraz Miejskim Ośrodkiem Profilaktyki i Pomocy Rodzinie. W 2018r. prowadzona była działalność konsultacyjno - doradcza w zakresie:

- przekazywania informacji o istniejących możliwościach uzyskania pomocy lub wsparcia,
- wspierania rodzin w prawidłowym realizowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- wsparcia psychologicznego w sytuacjach kryzysowych,

- udzielania porad z zakresu prawa,
- poradnictwa i pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie oraz uzależnionym.

2.3. Interwencja kryzysowa

Przysługuje osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód. Interwencja kryzysowa stanowi zespół działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. W ramach tej formy pomocy udziela się w szczególności poradnictwa specjalistycznego oraz schronienia dostępnego przez całą dobę.

2.4. Zapewnienie posiłku

Istotnym elementem w realizacji zadań Gminy jest wyżywienie dzieci i młodzieży, które realizowane jest w szkołach podstawowych, gimnazjach, szkołach średnich i przedszkolach łącznie w 12 punktach żywieniowych.

Część środków tj. 60% na wyżywienie Gmina otrzymuje z budżetu państwa w ramach Programu Rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Na podstawie uchwały Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020 (Monitor Polski z dnia 18 września 2015 r. poz. 821) Ośrodek realizuje pomoc poprzez przyznawanie pomocy w formie wyżywienia dzieci i młodzieży w szkołach oraz poprzez przyznawanie pomocy finansowej w formie zasiłków celowych z przeznaczeniem na zakup posiłku lub żywności. Pomoc taka jest przyznawana osobom lub rodzinom, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego.

Tabela nr 8: Program rządowy „Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania”

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki celowe:	28	38	7 120,00	28	85

Tabela nr 9: Informacja o dożywianiu uczniów w szkołach

Wyszczególnienie	Ogółem
Liczba uczniów	173
Koszt dożywiania	71 359,00
Liczba posiłków	17 129
Średni koszt posiłku dzieci	4,07zł

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udziela również pomocy w formie posiłków osobom dorosłym. Przygotowaniem posiłków zajmuje się Stołówka MOPS przy ul. Dąbskiej.

Tabela nr 10: Dożywianie osób dorosłych w stołówce Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kole

	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba osób	129	124	107	99	83
Koszt dożywiania	38 671,00	33 136,00	41 564,00	33 662,00	29 171,00
Liczba świadczeń	18383	17353	14 098	13 417	12 749

Pomoc w formie gorącego posiłku osobom tego pozbawionym jest jedną z ważniejszych form zabezpieczenia społecznego. Liczba osób dorosłych korzystających z tej formy pomocy w roku 2018 zmalała.

2.5. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi w miejscu zamieszkania

Dział usług opiekuńczych jest jedną z komórek organizacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kole.

Zgodnie z art.17 ust.1 pkt.11 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018r.,poz. 1508 ze zm.) do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Uchwała Nr XLVIII/459/17 z dnia 29 listopada 2017 roku Rady Gminy w Kole określa zasady przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz szczegółowe warunki częściowego lub

całkowitego zwolnienia od opłat i trybu ich pobierania. Ośrodek świadczy taką formę pomocy na terenie miasta poprzez opiekunki domowe zatrudnione na umowę o pracę. W roku 2018 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole objął tą formą pomocy 99 osób w tym 27 osób nowych. Są to świadczenia skierowane do osób samotnych, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawieni. Mogą być również przyznane osobie, która wymaga pomocy innych osób a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspakajaniu codziennych potrzeb, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Wniosek o udzielenie pomocy może zostać złożony osobiście przez osobę zainteresowaną, listownie, telefonicznie lub przez inne osoby i instytucje w imieniu osoby zainteresowanej. Pomoc przyznawana jest na podstawie wywiadu środowiskowego, w którym pracownik socjalny dokonuje analizy całości sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, mieszkaniowej i dochodowej osoby zainteresowanej. Celem usług opiekuńczych świadczonych dla osób starszych w miejscu zamieszkania jest umożliwienie tym osobom jak najdłuższego funkcjonowania w swoim dotychczasowym środowisku.

Procedura przyznawania i ustalania odpłatności za usługi opiekuńcze obejmuje:

1. Przyjęcie zgłoszenia dotyczącego udzielenia pomocy (pisemny wniosek o przyznanie usług) lub telefoniczne zgłoszenie potrzeby udzielenia pomocy.
2. Przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Pracownik socjalny przeprowadzający wywiad rodzinny z osobą kompletuje w szczególności następujące dokumenty:
 - zaświadczenie lekarskie wydane przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej stwierdzające, iż osoba ubiegająca się o przyznanie usług opiekuńczych wymaga pomocy innych osób
 - kserokopię orzeczenia o niepełnosprawności (jeżeli jest), oryginały zaświadczeń potwierdzających wysokość dochodu osoby/rodziny wspólnie gospodarującej z miesiąca poprzedzającego miesiąc złożenia wniosku o pomoc (lub potwierdzone kserokopie),
 - dowód osobisty lub inny dokument potwierdzający tożsamość (do wglądu).
3. Po zgromadzeniu wszystkich wymaganych dokumentów pracownik socjalny wnioskuje o przyznanie tej formy pomocy, bądź jej odmowę. Ośrodek pomocy społecznej wydaje

decyzję administracyjną przyznającą pomoc w formie usług opiekuńczych, która zawiera w szczególności:

- czasookres świadczonej pomocy
- wymiar usług(ilość godzin)
- zasady odpłatności i tryb pobierania odpłatności.

Zakres usług dostosowywany jest do indywidualnych potrzeb każdej osoby. Przy ustalaniu zakresu usług uwzględnia się:

- konieczność zaspokojenia niezbędnych potrzeb,
- inne uzasadnione potrzeby osoby, odpowiadające celom i mieszczące się w możliwościach pomocy społecznej,
- sytuację socjalno - bytową (w tym warunki mieszkaniowe) i rodzinną,
- rodzaj schorzenia i sprawność fizyczną,
- możliwości wykorzystania uprawnień i zasobów osoby starszej i jej otoczenia.

Katalog usług opiekuńczych obejmuje usługi o charakterze opiekuńczo-pielęgnacyjnym oraz gospodarczym.

W zakresie usług opiekuńczo-pielęgnacyjnych opiekunka wykonuje:

- toaletę podopiecznego
- pomoc przy ubieraniu się, zmiana bielizny osobistej i pościelowej
- prześcielenie łóżka
- pomoc przy załatwianiu potrzeb fizjologicznych
- wykonywanie czynności pielęgnacyjnych zleconych przez lekarza
- zgłaszanie wizyt lekarskich, badań laboratoryjnych, realizacja recept
- przygotowywanie posiłków lub produktów na pozostałą część dnia, z uwzględnieniem zalecanej diety
- pomoc w spożywaniu posiłków lub karmienie
- załatwianie w razie potrzeby spraw urzędowych, uiszczanie opłat
- pomoc w organizowaniu czasu wolnego oraz w kontaktach z najbliższym otoczeniem i środowiskiem.

Usługi o charakterze gospodarczym obejmują między innymi:

- przynoszenie opału i palenie w piecu
- utrzymywanie w czystości pomieszczenia zajmowanego przez osobę objętą usługami/ wynoszenie śmieci, odkurzanie
- pranie bielizny pościelowej i odzieży w pralce
- dokonywanie zakupów artykułów spożywczych i innych niezbędnych w gospodarstwie domowym.

Usługi opiekuńcze są realizowane przez 5 dni w tygodniu, od poniedziałku do piątku, w godzinach od 7.00 do 15.00 lub od 7.30 do 15.30. Opłaty za usługi opiekuńcze wnosi się do 15go dnia każdego miesiąca następującego po miesiącu wykonania usługi przelewem na konto MOPS w Kole.

Karta pracy osoby świadczącej usługi jest dokumentem stanowiącym ewidencję czasu pracy, podpisywanym przez osobę objętą usługami lub osobę upoważnioną, np. członka rodziny. MOPS w Kole zapewnia organizację usług w sposób adekwatny do zapotrzebowania poprzez realizację konkretnych czynności opiekuńczych. W przypadku braku możliwości świadczenia usług przez osobę dotychczas ją wykonującą (urlopy, zwolnienia chorobowe pracowników) organizuje zastępstwa.

Osoba realizująca usługi opiekuńcze zobowiązana jest do:

- świadczenia usług sumiennie i starannie, w wymiarze i zakresie określonym przez ośrodek pomocy społecznej,
- zachowania tajemnicy służbowej w zakresie informacji uzyskanych na temat osoby objętej, usługami,
- dbałości o dobro osoby, w tym o jej bezpieczeństwo oraz mienie,
- przestrzegania zasad współżycia społecznego w kontaktach z osobą,
- przestrzegania przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy,
- rzetelnego i terminowego rozliczania się z pieniędzy otrzymanych od osoby objętej usługami,
- szanowania woli osoby w zakresie sposobu wykonywania czynności usługowych,
- współpracy z pracownikiem socjalnym i pielęgniarką środowiskową w wykonywaniu pracy,
- przestrzegania drogi służbowej przy załatwianiu wszelkich spraw.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kole organizowane i świadczone są również specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb osób wymagających pomocy w formie specjalistycznych usług, wynikających z rodzaju ich schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. MOPS w Kole realizuje to zadanie poprzez opiekunki zatrudnione na umowę o pracę we własnym zakresie oraz poprzez zlecenie wykonania zadania w ramach zakupu usług od wykonawców posiadającym uprawnienia do wykonywania działalności. Jest to zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej. Opiera się o:

- ustawę z dnia 12 marca 2004 roku. o pomocy społecznej(Dz.U.2018 r., poz.1508 ze zm.),
- rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U.2005 r., nr 189, poz. 1598 ze zm.),
- ustawę z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U.2018 r., poz. 1878).

Zakres specjalistycznych usług obejmuje uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, w tym zwłaszcza:

- kształtowanie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych w tym umiejętności społecznego funkcjonowania, motywowanie do aktywności, prowadzenie treningów samoobsługi i umiejętności społecznych, wspieranie w formie asystowania w codziennych czynnościach życiowych (utrzymywanie kontaktów z rodziną, organizowanie i spędzanie wolnego czasu, korzystanie z usług różnych instytucji, dbałość o higienę i wygląd, pomoc w gospodarowaniu pieniędzmi,
- wspieranie procesu leczenia, w tym,
- pomoc w dostępie do świadczeń zdrowotnych
- uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt lekarskich, badań,
- pomoc w kupowaniu lub zamawianiu leków,
- pilnowanie przyjmowania leków oraz obserwowanie ewentualnych skutków ubocznych ich stosowania,
- pomoc w dotarciu do placówek zdrowia,
- pomoc w radzeniu sobie w sytuacjach kryzysowych, wsparcie, rozmowy,
- kształtowanie pozytywnych relacji z osobami bliskimi,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych.

Pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w roku 2018 objętych było 11 osób.

2.6.Domy Pomocy Społecznej- ponoszenie odpłatności

Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.(Dz.U.2018 r., poz.1508 ze zm.) w art.54,59-64 reguluje zasady skierowania, umieszczenia w domach pomocy społecznej jak i finansowania pobytu osób wymagających całodobowej opieki.

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Art.17 ust.1 pkt. 16 stanowi iż do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy. Właściwą miejscowo do wydania decyzji o skierowaniu do domu pomocy społecznej jest gmina miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się o to skierowanie. Miejsce zamieszkania ustala się na podstawie art. 25 Kodeksu Cywilnego.

Ogółem w domach pomocy społecznej w 2018 roku przebywało 41 osób z terenu miasta Koła, w ciągu roku zostało umieszczonych 11 osób. W DPS dla somatycznie i przewlekle chorych przebywały 33 osoby. W DPS dla niepełnosprawnych intelektualnie 1 osoba, w DPS dla chorych psychicznie 5 osób, w DPS dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie 2 osoby. Wszystkie osoby wymagają całodobowej opieki, z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności nie mogą samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, oraz nie można zapewnić im niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

Zgodnie z art.59 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej i decyzję ustalającą opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy, natomiast decyzję o umieszczeniu w DPS wydaje organ gminy lub starosta powiatu. Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca o zasięgu powiatowym ustala starosta i ogłasza w dzienniku urzędowym. Do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej, zgodnie z art.61 ustawy obowiązani są w kolejności:

- mieszkaniac domu – w wysokości nie przekraczającej 70 % jego dochodu
- małżonek, zstępni przed wstępnymi

- gmina, z której osoba została skierowana do DPS.

W przypadku, kiedy dochody mieszkańca nie wystarczają na pokrycie całej opłaty, do jej uiszczenia zobowiązani są kolejno: małżonek mieszkańca, zstępni(dzieci/wnuki), rodzice, dziadkowie – w kolejności wskazanej w ustawie i tylko w sytuacji, kiedy sytuacja finansowa osób zobowiązanych w pierwszej kolejności nie wystarcza na pokrycie pełnej opłaty za pobyt. Obowiązek wnoszenia opłaty jest uzależniony wyłącznie od dochodów i istnieje tylko wówczas jeżeli:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej, dochód jest wyższy niż 300 % kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, a kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty będzie nie niższa niż 300 % tego kryterium
- w przypadku osoby w rodzinie, jeżeli posiadany dochód na osobę jest wyższy niż 300 % kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, a kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie będzie niższa niż 300 % kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. W przypadku gdy zobowiązany osiąga niższy dochód niż wskazany brak jest podstaw do naliczenia mu odpłatności za pobyt w DPS. Gmina wnosi opłatę, jeżeli nie można tego obowiązku nałożyć na mieszkańca placówki lub osoby mu bliskie w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w DPS a opłatami ponoszonymi przez osoby wyżej wymienione.

W 2018 roku z tytułu umieszczenia w domach pomocy społecznej wydano z budżetu gminy kwotę 840.763 zł.

Zmiany w strukturze rodzin, starzenie się społeczeństwa sprawiają, iż coraz większa część opieki nad osobami starszymi będzie przenoszona do form instytucjonalnych. Ciągły wzrost kosztów utrzymania w domach pomocy społecznej wpływa na obciążenie budżetu Ośrodka.

2.7. Asystent rodziny

Asystent rodziny działa na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności

w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

Wsparciem asystentów rodziny w 2018r. było objętych 26 rodzin wymagających pomocy z powodu pokonywania trudności opiekuńczo - wychowawczych, trudności z prowadzeniem gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego gospodarowania budżetem domowym. Trudności związanych z załatwianiem spraw urzędowych oraz wyprowadzeniem spraw zaległych związanych z poprawnym funkcjonowaniem rodziny. Wsparcia odnośnie leczenia choroby nowotworowej, podjęcia leczenia choroby alkoholowej w systemie stacjonarnym i indywidualnym. Pomocy w powrocie dzieci z pobytu u rodzin zastępczych do środowisk biologicznych. Wsparcia podczas trwania procedury pozostania rodziną zastępczą dla dzieci z najbliższej rodziny. Pomocy odnośnie otrzymania lokalu mieszkalnego z zasobów miasta. Trzy rodziny współpracują z asystentem postanowieniem Sądu Rejonowego w Kole, pozostałe wyraziły dobrowolnie pisemną zgodę na współpracę.

Z uwagi na wzmocnienie kompetencji zawodu, asystenci rodziny w 2018r. uczestniczyli w następujących szkoleniach i konferencjach:

1. Sposoby postępowania w kontakcie z osobami z zaburzeniami psychicznymi.
2. Pogłębianie kompetencji w obszarze dysfunkcji spowodowanej nadużywaniem alkoholu.

Do zadań asystenta rodziny należy:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;

- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż, co pół roku i przekazywanie tej oceny podmiotowi;
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Asystent rodziny, w związku z wykonywaniem swoich zadań, ma prawo do:

- wglądu do dokumentów zawierających dane osobowe członków rodziny, niezbędne do prowadzenia pracy z rodziną;
- występowania do właściwych organów władzy publicznej, organizacji oraz instytucji o udzielenie informacji, w tym zawierających dane osobowe, niezbędnych do udzielenia pomocy rodzinie;
- przedstawiania właściwym organom władzy publicznej, organizacjom oraz instytucjom ocen i wniosków zmierzających do zapewnienia skutecznej ochrony praw rodzin;
- korzystania z poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie jego kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
- asystent rodziny, wykonując czynności w ramach swoich obowiązków, korzysta z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych.

W rodzinach objętych wsparciem asystenta udało się:

- nawiązać i utrzymywać poprawne relacje z rodzinami;
- zmotywować do podjęcia leczenia choroby nowotworowej, alkoholowej i utrzymywania abstynencji;
- rozpocząć i kontynuować wizyty u psychologa i psychiatry;
- rozpocząć i kontynuować wizyty u logopedy z dziećmi;
- uregulować sytuację prawną rodziny;
- asystować podczas wizyt u lekarzy specjalistów;
- doprowadzić do wyrobienia nawyku systematycznego płacenia za czynsz, media oraz regulowania zaległych zobowiązań;
- wyrobić nawyk dbania o porządek w mieszkaniu i higienę osobistą;
- doprowadzić do podjęcia i utrzymania pracy;
- zmotywować do czynnego udziału w zajęciach dla rodziców organizowanych przez MOPiPR w Kole, w celu poprawnej opieki nad dziećmi i radzenia sobie w trudnych sytuacjach wychowawczych;
- wspierać rodziny podczas zmagania się z trudnościami dnia codziennego;
- uzyskać opinię z Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej potrzebną do kontynuowania nauki, na kolejny etap edukacyjny, w klasach integracyjnych;
- pogłębić współpracę z pedagogami oraz wychowawcami dzieci uczęszczającymi do szkół;
- kontynuować współpracę z MOPiPR oraz PCPR;
- motywować rodziny do brania czynnego udziału dzieci w wypoczynku letnim;
- utrzymywać stały kontakt z pracownikami socjalnymi, Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną w Kole, Sądem Okręgowym w Koninie, Sądem Rejonowym w Kole, Zespołem Kurateli Sądowej w Kole, kuratorami społecznymi, terapeutami, pedagogami szkolnymi, Policją i Dzielnicowymi.

Dzieci z rodzin objętych asystą rodzinną skorzystały z aktywnych i atrakcyjnych form wypoczynku letniego. Z uwagi na niepozostawanie obojętnym na losy naszych dzieci jak i ich rodzin objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kole po raz czwarty asystenci wzięli czynny udział w zorganizowaniu imprezy „Mikołaj Dzieciom”. Rok 2018 asystenci rodziny zakończyli współpracując z dwudziestoma sześcioma rodzinami.

3. Ośrodki wsparcia

3.1. Środowiskowy Dom Samopomocy w Kole

Środowiskowy Dom Samopomocy jest komórką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kole i realizuje zadanie zlecone gminie przez administrację rządową. Celem głównym działalności placówki jest zwiększanie zaradności i samodzielności życiowej, a także integracji społecznej osób, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym. Siedziba ŚDS znajduje się przy ul. Stary Rynek 15, placówka funkcjonuje w systemie wsparcia dziennego, przeznaczony jest dla osób pełnoletnich przewlekle chorych psychicznie i upośledzonych umysłowo. Jest zatem Domem typu AB. Placówka świadczy usługi przez 5 dni w tygodniu tj. od poniedziałku do piątku w godzinach od 7.30 do 15.30, z wyjątkiem świąt i dni ustawowo wolnych od pracy.

Środowiskowy Dom Samopomocy dysponuje regulaminową liczbą 25 miejsc, dla osób z terenu miasta Koła, które nie wymagają leczenia szpitalnego bądź opieki stacjonarnej, mają trudności w samodzielnej egzystencji, lecz przy wsparciu środowiskowym uzyskują zdolność do poprawnego funkcjonowania.

Stan osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych w ŚDS na dzień 31.12.2018r. wynosił 25, w tym 12 osób przewlekle psychicznie chorych, 13 osób z upośledzeniem umysłowym. Łączna liczba osób korzystających z usług na podstawie decyzji administracyjnych MOPS w Kole w skali roku 2018 wynosiła 30.

Dom w przeciągu minionego roku sprawozdawczego zapewniał uczestnikom ŚDS opiekę psychiatryczną i psychologiczną. Powyższa opieka realizowana była na podstawie zawartych umów o świadczenie usług w zakresie psychologii i psychiatrii na rzecz osób korzystających z ŚDS, pomiędzy zleceniodawcą – MOPS, a wykonawcą, na okres 03.01.2018r. – 31.12.2018r. Psychiatryczna opieka obejmowała zwłaszcza konsultacje i okresowe oceny stanu psychicznego oraz psychoterapię i terapię farmakologiczną. Konsultacje lekarskie lekarza psychiatry w 2018 roku w siedzibie Ośrodka, dokonywanie ocen stanu psychicznego uczestników miały miejsce 1 raz w danym kwartale. Ponadto lekarz udzielał konsultacji lekarskich uczestnikom ŚDS w Poradni Zdrowia Psychicznego mieszczącej się przy ul. PCK w Kole, w zaistniałych potrzebach bieżących. Łącznie w skali roku 2018 miało miejsce 27 wizyt uczestników ŚDS u lekarza psychiatry. Usługi w ramach opieki psychologicznej

opierały się na diagnozie psychologicznej, wsparciu psychicznym i psychoterapii indywidualnej, grupowej dla uczestników, prowadzeniu grupowych warsztatów psychologicznych, psychoedukacji. Zajęcia z psychologiem w roku 2018 odbywały się 1 raz w tygodniu w wymiarze 3 godzin dziennie. W roku sprawozdawczym miało miejsce 46 spotkań z psychologiem, w tym 36 zajęć grupowych tzw. warsztatów psychologicznych. Pozostałe 10 spotkań miały charakter spotkań indywidualnych.

ŚDS realizował także usługi zdrowotne w zakresie opieki pielęgniarskiej, pielęgnacyjnej, w szczególności pomoc w uzgadnianiu i planowaniu terminów wizyt u lekarza, pomoc w realizacji recept, przyjmowaniu leków zaleconych przez lekarza w ramach prowadzonych treningów lekowych, pomoc w dotarciu do placówek służby zdrowia, pomoc doraźna, czynności pielęgnacyjne. Względem 8 uczestników prowadzony był systematyczny trening lekowy i szczególna kontrola w zakresie prowadzonej farmakoterapii. Pozostali uczestnicy samodzielnie przyjmowali zalecane leki. W roku 2018 uczestnicy korzystali ze specjalistycznych poradni tj. onkologiczna, urologiczna, neurologiczna, okulistyczna. Pielęgniarka ŚDS uczestniczyła w konsultacjach w poradniach.

Ośrodek zapewniał uczestnikom w ramach przyznanych usług ŚDS, jeden gorący posiłek w ciągu dnia (zupa, pieczywo), przygotowywany przez stołówkę MOPS, ul. Dąbska 40. Łączny koszt gorącego posiłku w skali roku 2018 wyniósł 7 315,78 zł. Powyższą kwotę ŚDS pokrywał z bieżących środków przeznaczonych na utrzymanie Domu. Posiłek spożywany jest na terenie placówki. Ponadto wszyscy uczestnicy mieli możliwość spożywania posiłków przygotowywanych przez uczestników w ramach prowadzonych zajęć terapeutycznych – kulinarnych, wykonywanych w pracowni gospodarstwa domowego. Na zakup artykułów/półproduktów spożywczych, przeznaczonych na ten cel, ŚDS wydatkował kwotę 4 868,94 zł.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Kole w myśl § 20 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 09 grudnia 2010r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy, zapewniał uczestnikom ŚDS z zaburzeniami zachowań lub niepełnosprawnością fizyczną usługi transportowe polegające na dowożeniu na zajęcia z miejsca zamieszkania i odwożeniu po zakończonych zajęciach. Dowóz na zajęcia odbywał się w godzinach 8.30-9.00, powrót po zajęciach do domu w godzinach od 15.00 do 15.30. Dowóz każdorazowo odbywał się wraz z wydelegowanym opiekunem grupy. Transport odbywał się samochodem służbowym

Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kole typu mikrobus 9 -osobowy marki Volkswagen Transporter, przystosowany do przewozu osób niepełnosprawnych.

Odpłatność miesięczną za usługi świadczone w Domu, zgodnie z art. 51b pkt. 1 ustawy o pomocy społecznej, w roku 2018 ponosiło 9 osób, w łącznej kwocie 7 765,42 zł. U pozostałej części osób nie stwierdzono podstaw do naliczania odpłatności za pobyt w ŚDS, gdyż ich dochód nie przekroczył kwoty 300% odpowiedniego kryterium dochodowego.

Formy prowadzonej działalności:

Środowiskowy Dom Samopomocy w Kole prowadził w roku 2018 szereg zajęć terapeutycznych, treningów, w poszczególnych pracowniach Domu, z wykorzystaniem dostępnego sprzętu, pomocy terapeutycznych, tj.:

1. Pracownia artystyczna:

a) zajęcia plastyczno – manualne:

- malowanie obrazów farbami plakatowymi,
- wykonywanie zimowych ludzików z użyciem materiałów, skarpetek i innych ozdób,
- wykonywanie kur z filcu,
- nauka szycia ręcznego, ściąg prosty, posługiwanie się igłą, nożyczkami,
- nauka wykonywania dekoracji wielkanocnych – dekorowanie jajek ze styropianu,
- dekorowanie gotowych desek ściennych elementami typu kamienie ozdobne, sznurek itp.,
- nauka wykonywania książek okolicznościowych,
- wykonywanie wianków dekoracyjnych,
- wykonywanie obrazków ze sznurka na podkładach drewnianych z gwoździami,
- wykonywanie szyszek z filcu,
- dekorowanie świec z brzozy,
- wykonywanie świeczników szklanych, zdobienie,
- nauka wykonywania choinek z wstążek, filcu, przyszywanie elementów zdobniczych,
- dekorowanie gotowych aniołków ze sklejki.

b) zajęcia artystyczne:

- przygotowania do występu w PiMBP w Kole,
- przygotowania uczestników do organizacji Dnia Pracownika Socjalnego, wielkanocnego i wigilijnego spotkania z rodzicami.
- zajęcia z papieroplastyki:

- nauka wykonywania kur z kolorowego brystolu,
- doskonalenie posługiwania się nożyczkami, nożem introligatorskim,
- nauka wykonywania kart wielkanocnych,
- wykonywanie kwiatów wiosennych z filtrów do kawy,
- wykonywanie obrazów z kolorowego papieru,
- nauka wykonywania kart bożonarodzeniowych,
- nauka obsługi gilotyny do cięcia papieru.

c) zajęcia z krawiectwa:

- nauka szycia ręcznego, ścieg ręczny kryty,
- nawlekanie igły z użyciem napałka,
- nauka obsługi maszyny krawieckiej, nawlekania nici,
- nauka wykonywania/szycia poduszek typu rogal,
- nauka wszywania ekspresów,
- wypełnianie gotowych rogali styropianowymi kulkami.

d) zajęcia porządkowe:

- nauka dbania o własne stanowisko pracy w trakcie wykonywania prac oraz po zakończonych zajęciach,
- odkładanie materiałów, narzędzi po zakończonej pracy we właściwe miejsca,
- zmiana dekoracji w pracowniach, aranżacje wiosenne, świąteczne,
- segregacja materiałów, narzędzi.

2. Pracownia gospodarstwa domowego (zajęcia kulinarne):

- nauka sporządzania dwutygodniowego jadłospisu wraz z zapotrzebowaniem na półprodukty spożywcze,
- praktyczne dokonywanie zakupów w sklepie samoobsługowym,
- nauka sporządzania prostych potraw, posiłków,
- nauka prawidłowego posługiwania się sprzętem AGD, mycia i konserwacji urządzeń oraz bezpiecznego posługiwania się narzędziami ostrymi,
- nauka przestrzegania przepisów BHP w codziennej pracy zajęć kulinarnych,
- praca z książką kulinarną,
- prowadzenie zeszytu kulinarnego z przepisami oraz założenie zeszytu „Domowe porady”, a także prowadzenie tematycznej gazetki ściennej w pracowni,
- nauka dekorowania stołu w zależności od okoliczności oraz prawidłowego rozkładania sztucy,

- nauka prawidłowego zachowania się przy stole, kultura spożywania posiłków,
- trening higieniczny,
- nauka dbania o ład i porządek w pomieszczeniu pracowni, nauka rozmrażania lodówek, pranie i prasowanie fartuchów i ściereczek kuchennych.

3. Pracownia stolarska

a) zajęcia techniczno-stolarskie:

- podstawowa obróbka drewna (wyrzynanie, piłowanie, szlifowanie)
 - nauka wykonywania drewnianych tabliczek ze sklejki,
 - wypalanie pirografem napisów na gotowych tabliczkach,
 - wykonywanie zawieszek na tabliczkach,
 - wykonywanie szkatulek na biżuterię,
 - zdobienie szkatulek, przyklejanie zawiasów,
 - wykonywanie ozdób wielkanocnych ze sklejki na piku,
 - wykonywanie ramek do obrazów,
 - drewniane deski na ścianę, szlifowanie, wykonywanie zawieszek,
 - wykonywanie skrzynek ogrodowych z desek, malowanie i impregnowanie,
 - podkłady ze sklejki np. pod kubek,
 - tace kuchenne, drewniane lampiony, drewniane drabinki do roślin doniczkowych,
 - malowanie orzechów, szyszek,
 - drewniane podkłady, wbijanie gwoździ,
 - wykonywanie świec z brzozy, podkłady drewniane do stroików bożonarodzeniowych,
- b) nauka wspólnego sporządzania listy zakupów materiałów technicznych, stolarskich niezbędnych do wykonywania prac,
- c) nauka bezpiecznego posługiwania się elektronarzędziami typu wiertarka, pirograf, wyrzynarka, pistolet do kleju, szlifierka, zgodnie z zasadami BHP,
- d) zajęcia ogrodnicze:
- pielęgnacja roślin doniczkowych, krzewów, przesadzanie sadzonek kwiatowych, nauka tworzenia kwiatowych kompozycji, mycie donic, grabienie, usuwanie chwastów, podcinanie krzewów, dbałość o estetykę otoczenia budynku,
 - konserwacja sprzętu ogrodniczego, wyposażenia letniego ogrodu, drobne naprawy, segregacja sprzętu, narzędzi ogrodniczych,
- e) zajęcia porządkowe:

- nauka utrzymywania porządku w pracowni po zakończonej pracy tj. zamykanie i mycie podłogi, zmywanie kurzu z mebli i blatów stolarskich, opróżnianie kosza, segregacja narzędzi i materiałów stolarskich, technicznych,
 - nauka właściwego stosowania środków chemicznych i ekonomicznego ich wykorzystywania,
 - dekorowanie pomieszczeń dekoracjami świątecznymi, strojenie choinek, rozkładanie lampionów, girland.
4. Pracownia wsparcia ogólnego:
- a) zajęcia plastyczne:
- wykonywanie obrazów „zimowe krajobrazy” techniką kolaż, z użyciem bibuły,
 - kreatywne kolorowanki dla dorosłych,
 - zdobienie jaj styropianowych, stroiki wielkanocne, nauka doboru odpowiednich materiałów świątecznych,
 - zdobienie kart kroniki Domu, redagowanie gazetek ściennych,
 - obrazy wiosenne –kolorowanie, obrazy metodą wydzieranki, obrazy o tematyce jesiennej z wykorzystaniem naturalnych darów jesieni
 - doskonalenie posługiwania się nożyczkami,
 - nauka wykonywania lampionów ze słoików, zdobienie elementami zdobniczymi,
 - stroiki bożonarodzeniowe, choinki z makaronu, szyszek, bombki styropianowe zdobione cekinami, szpilkami,
- b) zajęcia manualne:
- układanie puzzli, wieży z klocków, poznawanie kształtów, kolorów,
- c) zajęcia z papieroplastyki:
- nauka wykonywania zaproszeń na bal karnawałowy i inne, kart z życzeniami, kart świątecznych,
 - obsługa gilotyny do cięcia papieru,
 - obrazy z napisami, pass-partu, gazetki ściennie, papierowe gwiazdy betlejemskie,
- d) zajęcia edukacyjne:
- ćwiczenia grafomotoryczne,
 - odrysowywanie kształtów liści jesiennych na brystolu, wycinanie,
 - nauka składania własnego podpisu,
 - nauka adresowania kopert,
 - praca z książką, gry umysłowe para do pary.

e) zajęcia z muzykoterapii czynnej:

- gry i zabawy rytmiczne przy muzyce,
- wspólne śpiewanie pieśni patriotycznych, znanych piosenek biesiadnych, kolędowanie, karaoke itp.,
- zabawy z tańcem, taniec indywidualny i w grupach.

f) zajęcia kulturalno – oświatowe:

- grupowe wyjścia do kina, muzeum, na różnego typu wystawy, spektakle, seansy filmowe i inne,
- wspólne oglądanie filmów dokumentalnych, przyrodniczych, edukacyjnych,
- przygotowywanie własnych inscenizacji słowno –muzycznych, programów występów scenicznych na okazje typu Dzień Pracownika Socjalnego, rodzinne spotkanie opłatkowe, wielkanocne i inne.

g) zajęcia z socjoterapii:

- udział w pogadankach edukacyjno- prozdrowotnych,
- luźne rozmowy, kontakty społeczne, praca w grupie.

h) organizacja czasu wolnego:

- gry stolikowe, towarzyskie, logiczno-umysłowe, czytelnictwo,
- organizowanie i udział w licznych imprezach okolicznościowych, zabawach tanecznych, konkursach, quizach, wycieczki, pikniki, wyjazdy poza Ośrodek i inne.

i) zajęcia z biblioterapii (głośne czytanie książek),

j) zajęcia porządkowe (nauka wykonywania bieżących porządków w pracowni po zakończonych zajęciach, segregowanie materiałów, narzędzi, pomocy terapeutycznych, biurowych, dydaktycznych).

5. Pracownia organizacji czasu wolnego z kąciem czytelniczym:

a) zajęcia komputerowe:

- obsługa programu Microsoft Word, nauka pisania (zaproszenia, informacje, jadłospisy, teksty kroniki i inne), drukowanie, nauka obsługi kserokopiarki, korzystanie z Internetu,

b) organizacja czasu wolnego:

- czytelnictwo (kolorowa prasa, czasopisma, lokalna prasa),
- prace nad kroniką Domu,
- gry stolikowe, towarzyskie, rozwiązywanie krzyżówek,
- oglądanie TV, programów muzycznych, rozrywkowych, edukacyjnych, filmów DVD, z wykorzystaniem projektora,
- biblioterapia relaksacyjna, rozrywkowa, edukacyjna (dostępna lektura).

6. Sala doświadczania świata:

a) zajęcia z muzykoterapii biernej, czynnej:

- słuchanie muzyki instrumentalnej, klasycznej,
- zajęcia relaksacyjne, trening autogenny Schulza, Jacobsona.

b) zajęcia edukacyjne, manipulacyjne:

- poznawanie i nazywanie pór roku, miesięcy –praca z kalendarzem, książką edukacyjną,
- poznawanie własnego ciała –praca z lustrem, odwzorowywanie stopy, dłoni,
- ćwiczenia orientacji przestrzennej, poszerzanie rozumienia i zasobu słów, zabawy z piłką,
- głośne czytanie wierszy, bajek terapeutycznych, praca z książką, praca z płytą DVD, historyjki obrazkowe,
- usprawnianie małej motoryki, manipulacja rąk poprzez użycie pomocy dydaktycznych – nauka zapinania guzików, ekspresu, wiązania sznurowadeł, układanie klocków.

7. Pracownia rehabilitacji ruchowej, gabinet masażu:

- a) rehabilitacja ruchowa indywidualna,
- b) rehabilitacja ruchowa grupowa,
- c) spacerunki do pobliskich parków miejskich, terenów zielonych,
- d) zajęcia rekreacyjno - sportowe, gry i zabawy zręcznościowe, gry zespołowe z elementami rywalizacji, udział w różnego rodzaju spartakiadach, turniejach itp.

Ośrodek realizował wszystkie opisane zajęcia w oparciu o programy działalności dla placówki typu A i B, roczny plan pracy ŚDS na 2018 rok, a także w oparciu o Indywidualne Plany Postępowania Wspierająco-Aktywizującego sporządzone dla każdego uczestnika. Wszystkie zajęcia prowadzone były zgodnie z przyjętym stałym rozkładem zajęć z dnia 05.01.2018r. W ramach zajęć socjoterapeutycznych i edukacji prozdrowotnej zostało przeprowadzonych w

roku sprawozdawczym 22 pogadank i dyskusji. Wszystkie zajęcia organizowane były w odpowiednich pracowniach indywidualnie oraz w grupach, w zależności od potrzeb indywidualnych danej osoby, możliwości psychoruchowych, zainteresowań, preferencji. Każdy uczestnik ŚDS miał przydzielonego swojego asystenta prowadzącego, będącego członkiem Zespołu Wspierająco-Aktywizującego, którego rolą było objęcie szczególnym zainteresowaniem, celem bliższego poznania danej osoby. Na każdego asystenta przypadało 5-6 uczestników. Asystent prowadzący wiodł czynną rolę w opracowywaniu Indywidualnych Planów Postępowania Wspierająco-Aktywizującego swoich uczestników oraz brał czynny udział w sporządzaniu półrocznych ocen aktywizacji swojego uczestnika, jego funkcjonowania społecznego przy współudziale pozostałych członków Zespołu Wspierająco-Aktywizującego. W roku 2018 odbyło się 13 protokołowanych zebrań Zespołu Wspierająco-Aktywizującego. Ponadto średnio 2-3 razy w każdym tygodniu w/w zespół omawiał na bieżąco istotne dla prowadzonego procesu rehabilitacji społecznej, informacje dotyczące sytuacji zdrowotnych uczestników, a także ich funkcjonowania w rodzinie, środowisku lokalnym, uczestnictwa w życiu Domu itp. Pracownicy zorganizowani w/w zespole uczestniczyli w licznych szkoleniach zewnętrznych oraz wewnętrznych, zwiększając i poszerzając własną dotychczasową wiedzę i umiejętności praktyczne.

Na terenie Środowiskowego Domu Samopomocy w roku sprawozdawczym sprawnie działał samorząd uczestników zwany Społecznością ŚDS, zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Społeczności ŚDS z dnia 27.04.11r., opracowanym przez kierownika Domu. Wszyscy nowoprzyjęci uczestnicy zostali zapoznani z powyższym regulaminem.

Efekty prowadzonych form działalności przez Środowiskowym Domu Samopomocy w Kole w roku 2018:

- realizacja zadań Środowiskowego Domu Samopomocy odbywała się zgodnie z przyjętym planem pracy ŚDS na rok 2018 oraz programami działalności Domu. Na prawidłową realizację zadań wynikających z istoty funkcjonowania środowiskowego domu samopomocy miały wpływ przede wszystkim zasoby ludzkie Domu, wykwalifikowana kadra (liczny udział w szkoleniach zewnętrznych) oraz zasoby lokalowe, wyposażenie wszystkich pracowni w odpowiedni sprzęt rehabilitacyjny, materiały i pomoce terapeutyczne.

- wszystkie osoby korzystające z usług ŚDS miały zapewnioną szeroko rozumianą rehabilitację społeczną, specjalistyczną opiekę psychologiczną i psychiatryczną, z dostępem do właściwych placówek służby zdrowia.
- efektem nadrzędnym wynikającym z prowadzonych form działalności przez ŚDS w roku 2018 jest zmniejszenie izolacji społecznej osób korzystających z usług Domu oraz prawidłowe ich funkcjonowanie we własnym środowisku rodzinnym, lokalnym w oparciu o własne możliwości i nabyte umiejętności życiowe.
- wszystkie podejmowane działania wspierająco-aktywizujące przyczyniły się do: przeciwdziałania marginalizacji społecznej poprzez zapewnienie oparcia społecznego osobom przewlekle chorym psychicznie, upośledzonym umysłowo, a także ich rodzinom, zapewnienia uczestnikom akceptacji społecznej, poczucia wzrostu samoakceptacji, wzrostu progu świadomości uczestników w zakresie farmakoterapii, własnej choroby, zwiększenia wiedzy ogólnej uczestników o otaczającej rzeczywistości, zwiększenia samodzielności i zaradności życiowej wśród uczestników poprzez nabycie wielu nowych nawyków, umiejętności czynności dnia codziennego, niezbędnych do prowadzenia samodzielnego życia we własnym środowisku, ukazania wielu ciekawych form aktywizacji, spędzania czasu wolnego poprzez organizacje wspólnych wyjść, wyjazdów do kina, teatru, muzeum, do parku, kawiarni i inne, wzmocnienia integracji ze środowiskiem lokalnym poprzez współpracę z innymi podmiotami działającymi na rzecz integracji społecznej, wzbudzenia zainteresowania pracą, ludźmi, nauką, rozrywką, wypoczynkiem, rozwoju kulturalnego i osobowościowego uczestników, wzrostu potrzeby korzystania z dóbr kultury, dbania o swoje dobro osobiste.

Współpraca z innymi podmiotami:

Celem zapewnienia szerokiej integracji uczestników ze środowiskiem lokalnym Środowiskowy Dom Samopomocy w Kole w roku 2018 współpracował z podmiotami określonymi w § 21 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 09 grudnia 2010r w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Są to:

- rodzina uczestnika ,opiekunowie prawni,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole,
- Urząd Miejski w Kole,
- Poradnia Zdrowia Psychicznego Kole,

- Kolskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych –Warsztat Terapii Zajęciowej w Kole,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Dębnie Królewskim,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Dąbiu, ul. Emilii Plater,
- Muzeum Technik Ceramicznych w Kole,
- Państwowy Fundusz Rehabilitacyjny Osób Niepełnosprawnych w Poznaniu,
- Miejski Dom Kultury w Kole,
- Parafia Podwyższenia Krzyża Św. w Kole,
- Specjalny Ośrodek Szkolno –Wychowawczy im. św. Mikołaja w Kole,
- Stowarzyszenie „Sprawni inaczej” w Kłodawie,
- Terenowe Koło Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym w Kole,
- Zakłady Opieki Zdrowotnej w Kole, prywatne poradnie specjalistyczne,
- Miejski Ośrodek Profilaktyki i Pomocy Rodzinie w Kole.

3.2.Noclegownia

Noclegownia dla osób bezdomnych działa w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kole. Budynek Noclegowni położony jest przy ul. Sosnowej 1. Noclegownia realizuje zadania w zakresie pomocy osobom bezdomnym, zarówno dla kobiet jak i dla mężczyzn w przewyciężeniu ich trudnej sytuacji życiowej i zapewnieniu im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Celem działalności placówki jest udzielenie natychmiastowej pomocy osobom pozbawionym schronienia w zaspokojeniu najbardziej podstawowych potrzeb życiowych tj. zapewnienie noclegu, możliwość dokonania zabiegów higienicznych oraz skorzystania z ciepłego posiłku. Działania podejmowane na terenie noclegowni mają zapewnić bezpieczeństwo socjalne jednocześnie nie doprowadzając do uzależnienia i postawy roszczeniowej, zasadniczo szkodliwej i zawężającej możliwość wyjścia z bezdomności.

Terenem działalności Noclegowni jest przede wszystkim Miasto Koło jednak w sytuacji tego wymagającej pomoc udzielana jest także osobom bezdomnym spoza terenu miasta zgodnie z porozumieniami zawartymi z gminami ościennymi.

W Noclegowni przygotowanych jest 13 pokoi mieszkalnych, 9 dwuosobowych i 4 trzyosobowe. Łącznie placówka dysponuje 30 miejscami noclegowymi. Na wyposażeniu

noclegowni znajdują się również łóżka polowe, co umożliwi w razie potrzeby (np. w okresie zimowym, kiedy zwiększa się, z uwagi na warunki atmosferyczne, liczba osób chcących skorzystać z pomocy w formie schronienia) wygospodarować dodatkowe miejsca noclegowe.

W roku 2018 z pomocy Noclegowni skorzystało 31 mieszkańców naszego miasta. W roku sprawozdawczym Noclegowania bez zakłóceń realizowała zadania wynikające z Ustawy o pomocy społecznej oraz Regulaminu i przez cały rok utrzymywała pełną gotowość do udzielania wsparcia i pomocy osobom potrzebującym.

4. Zadania realizowane przez Dział Świadczeń Rodzinnych

4.1. Realizacja zadań z zakresu świadczeń rodzinnych

Zadania z zakresu świadczeń rodzinnych realizowane są na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów. Na system świadczeń rodzinnych składają się:

- zasiłki rodzinne na dzieci wraz z dodatkami z tytułu:
 - 1) urodzenia dziecka;
 - 2) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego;
 - 3) samotnego wychowywania dziecka;
 - 4) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej;
 - 5) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego;
 - 6) rozpoczęcia roku szkolnego;
 - 7) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Prawo do zasiłku rodzinnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego, które wynosi 674,00 zł na osobę w rodzinie lub 764,00 zł na osobę w rodzinie, w której wychowywane jest dziecko niepełnosprawne.

- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, która przysługuje, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 1922,00 zł miesięcznie.
- świadczenia opiekuńcze dla rodzin w których występuje niepełnosprawność, w tym:
 - 1) zasiłek pielęgnacyjny, przysługujący dzieciom i osobom dorosłym, legitymującym się odpowiednim orzeczeniem o niepełnosprawności. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje bez względu na wysokość dochodów rodziny;

- 2) świadczenie pielęgnacyjne, przysługujące niepracującym rodzicom, którzy sprawują stałą opiekę nad niepełnosprawnymi dziećmi. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje bez względu na wysokość dochodu rodziny;
 - 3) specjalny zasiłek opiekuńczy, przysługujący osobom, które nie podejmują zatrudnienia z uwagi na sprawowanie opieki nad innym niż własne dziecko niepełnosprawnym członkiem rodziny. Prawo do tego świadczenia uzależnionej jest od spełnienia kryterium dochodowego, które wynosi 764,00 zł na osobę w rodzinie;
 - 4) zasiłek dla opiekuna, który wprowadzony został odrębną ustawą, w wyniku wyroku Trybunału Konstytucyjnego, w celu przywrócenia prawa do świadczeń pielęgnacyjnych osobom, które zostały go pozbawione w roku 2013. Pomocą w tej formie objęte są osoby sprawujące opiekę nad niepełnosprawnym członkiem rodziny bez względu na dochód.
- świadczenie rodzicielskie, przysługujące osobom, które urodziły dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Uprawnieni do świadczenia są m. in. bezrobotni, studenci, rolnicy, a także wykonujący prace na podstawie umów cywilnoprawnych, bez względu na dochód.

Osoby uprawnione do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz zasiłku dla opiekuna objęte są obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi i zdrowotnymi. Wszystkie świadczenia rodzinne finansowane są w całości z budżetu państwa i stanowią one znaczące wsparcie dla rodzin zamieszkujących na terenie miasta Koła, wychowujących dzieci w wieku szkolnym, jak również dla rodzin w których występuje niepełnosprawność, powodująca konieczność zapewnienia osobom niepełnosprawnym opieki.

Do zadań Działu Świadczeń Rodzinnych w zakresie świadczeń rodzinnych należy w szczególności:

- udzielanie informacji o przysługujących świadczeniach;
- wydawanie i przyjmowanie wniosków o ustalenie prawa do poszczególnych świadczeń;
- zasięganie informacji niezbędnych do przyznawania świadczenia rodzinnego od organów i instytucji w imieniu osoby zainteresowanej i za jej zgodą;
- kompletowanie dokumentów dotyczących świadczeń rodzinnych;
- przygotowanie projektów decyzji administracyjnych dla świadczeniobiorców;
- przygotowywanie list wypłat i niezbędnych dokumentów do ich realizacji przez Dział Finansowy;
- prowadzenie teczek osobowych klientów;

- prowadzenie odpowiednich rejestrów dotyczących dokumentacji z zakresu świadczeń rodzinnych;
- ustalanie prawa świadczeniobiorców do ubezpieczenia emerytalno - rentowego i zdrowotnego;
- planowanie potrzeb w zakresie świadczeń rodzinnych, kalkulacja środków finansowych oraz ich zaangażowania;
- opracowywanie programów, prognoz, sprawozdań, meldunków, informacji.

W roku 2018 wpłynęło 1424 wnioski, w tym:

- 974 wnioski o zasiłek rodzinny wraz z przysługującymi dodatkami,
- 162 wnioski o zasiłek pielęgnacyjny,
- 23 wnioski o świadczenie pielęgnacyjne,
- 63 wnioski o specjalny zasiłek opiekuńczy,
- 148 wniosków o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka,
- 54 wnioski o świadczenie rodzicielskie.

W sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych wydano łącznie 1627 decyzji administracyjnych.

Na realizację wszystkich świadczeń rodzinnych wydatkowano kwotę 7 357 377,34 zł, w tym na:

- zasiłki rodzinne	-	1 616 179,17zł
- dodatki do zasiłków rodzinnych	-	745 741,34zł
- zasiłki pielęgnacyjne	-	1 498 863,00zł
- świadczenia pielęgnacyjne	-	1 870 516,00 zł
- specjalny zasiłek opiekuńczy	-	201 491,00zł
- zasiłek dla opiekuna	-	162 262,70zł
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	-	146 000,00 zł
- świadczenie rodzicielskie	-	571 069,90 zł
- składki na ubezpieczenia społeczne opłacane od niektórych świadczeniobiorców -		
- 414 560,82zł		
- składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane od niektórych świadczeniobiorców		
- 130 693,41 zł		

W roku 2018 pomocą w formie świadczeń rodzinnych objętych zostało 1324 rodziny z terenu miasta Koła.

4.2. Realizacja jednorazowego świadczenia „Za życiem”.

Dział Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kole, na podstawie ustawy z dn. 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016 r. poz. 1860) realizuje wypłatę jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju lub w czasie porodu. Świadczenie wypłacane jest rodzicom dziecka jednorazowo w kw. 4000,00 zł. Świadczenie w całości finansowane jest z budżetu państwa. 2018 roku wpłynął 1 wniosek o przyznanie w/w świadczenia, wypłacono 1 świadczenie na łączną kwotę 4000,00 zł.

4.3. Realizacja zadań z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Zadania z zakresu funduszu alimentacyjnego oraz działań wobec dłużników alimentacyjnych realizowane są w oparciu o Ustawę z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Głównym celem działań jest dostarczanie środków utrzymania dzieciom, które nie otrzymują należnego im wsparcia od rodziców zobowiązanych wobec nich do alimentacji. Wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania alimentów połączone jest z działaniami zmierzającymi do zwiększenia odpowiedzialności osób zobowiązanych do alimentacji. Wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje na wniosek osoby uprawnionej do alimentów w sytuacji, gdy egzekucja alimentów prowadzona na podstawie wyroku sądowego okazała się bezskuteczna. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują do ukończenia przez dziecko 18 roku życia albo w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł.

Każdorazowo przyznanie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego skutkuje podjęciem z urzędu przez Dział Świadczeń Rodzinnych działań wobec dłużnika alimentacyjnego, których celem jest doprowadzenie do poprawy skuteczności egzekucji alimentów.

Do zadań Działu Świadczeń Rodzinnych w zakresie pomocy osobom uprawnionym do alimentów należy:

- prowadzenie postępowania wobec osób zobowiązanych do alimentów;
- wydawanie wniosków oraz udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach;
- przyjmowanie i weryfikacja wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- prowadzenie rejestru świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz teczek osobowych wnioskodawców
- współpraca z komornikami sądowymi, policją, prokuraturą oraz z organami jednostek samorządu terytorialnego;
- przygotowanie decyzji administracyjnych dla świadczeniobiorców
- przygotowywanie list wypłat;
- planowanie potrzeb oraz opracowywanie programów, prognoz, sprawozdań, meldunków, informacji.
- prowadzenie postępowań egzekucyjnych w administracji w stosunku do dłużników alimentacyjnych oraz osób które pobrały nienależne świadczenia.

W roku 2018 wpłynęło 145 wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W sprawach dotyczących funduszu alimentacyjnego wydano łącznie 169 decyzji administracyjnych.

Całość świadczeń z funduszu alimentacyjnego finansowana jest z budżetu państwa. Na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2018 roku wydatkowano kwotę 858 598,00 zł, z tego na osobę uprawnioną w wieku:

– 0-17 lat:	730 738,00 zł
– 18-24 lat:	126 420,00 zł
– 25 lat i więcej:	1 440,00 zł.

Na dzień 2018-12-31 łączny stan należności dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych w ich zastępstwie świadczeń wyniósł 6 924 437,00 zł. Natomiast stan należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynosił 17 088,00 zł. W okresie, w którym osoba uprawniona otrzymuje świadczenia z funduszu alimentacyjnego komornik sądowy przekazuje wyegzekwowane od dłużnika kwoty zaliczone na poczet alimentów organowi właściwemu wierzyciela do wysokości wypłaconych świadczeń z funduszu

alimentacyjnego wraz z odsetkami. Zgodnie z ustawą kwoty uzyskane od dłużnika alimentacyjnego dzieli się na poszczególne organy, tj.:

- 40% kwoty należności stanowi dochód własny organu właściwego wierzyciela;
- 60% kwoty oraz odsetki stanowią dochód budżetu państwa.

W roku 2018 odzyskano w sumie 257 406,86 zł jako kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, z tego:

- przekazane na dochody budżetu państwa: 197 194,86 zł (w tym ustawowe odsetki – 106 877,10 zł)
- przekazane na dochody własne organu właściwego wierzyciela: 60 212,00 zł.

W przypadku śmierci dłużnika jego zobowiązania wygasają. W 2018 roku wygaszono należności w łącznej wysokości 170 896,00 zł. Ponadto w roku 2018 odzyskano kwotę 12 213,00 zł z tytułu nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

We wskazanym okresie pomocą w formie świadczeń z funduszu alimentacyjnego objęte były 123 rodziny, świadczenia wypłacano na rzecz 204 dzieci.

W celu efektywniejszego zwrotu należności przez dłużników alimentacyjnych organ właściwy dłużnika podejmuje szereg działań wobec dłużników, m. in. przeprowadza wywiad alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe. W 2018 roku przeprowadzono 67 wywiadów z dłużnikami alimentacyjnymi. Działania podejmowane przez organ właściwy dla dłużnika zależą w głównej mierze od leżących po stronie dłużnika przyczyn niewywiązywania się obowiązku alimentacji, w omawianym okresie są to w szczególności:

- wydanie decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych - 12 dłużników
- wniosek o aktywizację zawodową dłużnika alimentacyjnego - 17 dłużników alimentacyjnych;
- składanie wniosków o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. - Kodeks karny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1600 ze zm.) - 42 dłużników alimentacyjnych;

- składanie wniosków do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego- 4 dłużników alimentacyjnych;
- przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego - 67 dłużników alimentacyjnych;
- przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji o zadłużeniu z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego – 254 dłużników alimentacyjnych.

W związku z wykonywaniem zadań dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych, współpracowano z innymi instytucjami, m.in. komornikami sądowymi, ośrodkami pomocy społecznej, policją, urzędami gmin i miasta, zakładami ubezpieczeń społecznych, urzędami skarbowymi, pracodawcami rodzin korzystających z świadczeń.

4.4. Realizacja zadań z zakresu dodatków mieszkaniowych

W roku 2018 przyjęto i rozpatrzono 1025 wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego, w tym w 943 przypadkach przyznano świadczenie, natomiast dla 59 wnioskodawców wydano decyzje odmowne; bez rozpatrzenia z powodu braków formalnych pozostały 23 wnioski. W celu weryfikacji niektórych wniosków o dodatek mieszkaniowy przeprowadzono 17 rodzinnych wywiadów środowiskowych w miejscu zamieszkania wnioskodawcy. Pomocą w formie dodatku mieszkaniowego objęto 519 gospodarstw domowych.

Na wypłatę dodatków mieszkaniowych w okresie od stycznia do grudnia 2018 r. wydatkowano kwotę 1 031 732,78 zł, z tego:

- 351 225,69 zł w zasobie gminnym,
- 492 877,24 zł w zasobie spółdzielczym,
- 89 339,83 zł w zasobie wspólnot mieszkaniowych,
- 90 627,18 zł w zasobie prywatnym,
- 2 307,85 zł w zasobie Towarzystwa Budownictwa Społecznego,
- 5 354,99 zł w innych zasobach.

Dodatki mieszkaniowe finansowane są z środków własnych gminy.

4.5. Realizacja zadań z zakresu dodatków energetycznych

Zadania z zakresu zryczałtowanych dodatków energetycznych realizowane są w oparciu o Ustawę z 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne. Przepisy w tym zakresie obowiązują od dnia 2014-01-01. Uchwałą Rady Miejskiej w Kole realizację dodatków energetycznych przekazano do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kole. Głównym celem pomocy finansowej w tej formie jest częściowe zrekompensowanie osobom uzyskującym niskie dochody kosztów zakupu energii elektrycznej. Wypłata zryczałtowanego dodatku energetycznego następuje na wniosek osoby uprawnionej do dodatku mieszkaniowego oraz będącej stroną umowy z dostawcą energii elektrycznej. Wysokość dodatku regulowana jest obwieszczeniem Ministra Gospodarki i od dnia 2018-05-01 wynosi ona dla gospodarstwa domowego:

- prowadzonego przez osobę samotną - 11,35 zł/miesiąc;
- składającego się z 2 do 4 osób - 15,77 zł/miesiąc;
- składającego się z co najmniej 5 osób - 18,98 zł/miesiąc.

Dodatki energetyczne w całości finansowane są z środków budżetu państwa.

Do zadań Działu Świadczeń Rodzinnych w zakresie dodatków energetycznych należy:

- przyjmowanie, kompletowanie i weryfikacja wniosków i dokumentów składanych w sprawach przyznawania dodatków energetycznych oraz prowadzenie rejestru wniosków o dodatki energetyczne
- prowadzenie teczek świadczeniobiorców;
- przygotowanie projektów decyzji administracyjnych dla świadczeniobiorców;
- przygotowanie list wypłat;
- planowanie potrzeb w zakresie wypłacanych dodatków energetycznych;
- przygotowanie dokumentów do archiwizacji;
- sporządzanie sprawozdawczości i statystyki w przedmiocie dodatków energetycznych.

W roku 2018 przyjęto 384 wnioski o ustalenie prawa do zryczałtowanego dodatku energetycznego, przy czym 366 wniosków rozpatrzono pozytywnie, 8 negatywnie, 10 wniosków pozostawiono bez rozpoznania z uwagi na niekompletną dokumentację. Na wypłatę dodatków energetycznych wydatkowano kwotę 23 951,10 zł. Pomocą w tej formie objętych zostało 195 rodzin.

4.6. Zadania z zakresu pomocy materialnej dla uczniów

Zadania z zakresu pomocy materialnej dla uczniów realizowane są w oparciu o Ustawę z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty. Uchwałą Rady Miejskiej w Kole realizację pomocy materialnej dla uczniów przekazano do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kole. Pomoc materialna jest udzielana uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia, a także wspierania edukacji uczniów zdolnych. Świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym są:

- stypendium szkolne;
- zasiłek szkolny.

Stypendium szkolne o charakterze socjalnym przyznawane jest na rok szkolny na wniosek rodzica, pełnoletniego ucznia lub dyrektora szkoły. Kryterium dochodowe uprawniające do otrzymania stypendium szkolnego do dnia 30 września 2018 r. wynosiło 514 zł na osobę w rodzinie, natomiast od 1 października 2018 r. wynosi 528,00 zł na osobę w rodzinie. Szczegółowe zasady udzielania tej formy pomocy, tryb postępowania oraz wysokość stypendiów szkolnych określone są w Regulaminie udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Miejskiej Koło, przyjętym w drodze Uchwały Rady Miejskiej w Kole. Stypendia socjalne w Gminie Miejskiej Koło realizowane są pod warunkiem przedłożenia imiennych rachunków potwierdzających zakup przedmiotów o charakterze edukacyjnym na kwotę przyznanego stypendium. Zasiłek szkolny jest świadczeniem jednorazowym i może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego. Pomoc materialna dla uczniów w 80% finansowana jest z budżetu państwa a w 20% z budżetu gminy.

Do zadań Działu Świadczeń Rodzinnych w zakresie pomocy materialnej dla uczniów należy:

- Przyjmowanie, kompletowanie i weryfikacja wniosków i dokumentów składanych w sprawach przyznawania stypendiów oraz zasiłków szkolnych oraz prowadzenie rejestru wniosków
- Prowadzenie teczek świadczeniobiorców
- Przygotowanie projektów decyzji administracyjnych dla świadczeniobiorców
- Przygotowanie list wypłat
- Przygotowanie dokumentów do archiwizacji

- Współpraca z pracownikami socjalnymi w celu udzielenia w uzasadnionych przypadkach kompleksowej pomocy
- Sporządzanie sprawozdawczości i statystyki w przedmiocie pomocy materialnej dla uczniów.

W okresie od stycznia do czerwca 2018 r. brak było nowych wniosków o przyznanie pomocy materialnej dal uczniów na rok szkolny 2017/2018, natomiast w okresie od września do grudnia 2018 r. realizowane były wnioski na rok szkolny 2018/2019 w liczbie 84. W roku 2018 pomocą w formie stypendium szkolnego objęto 61 uczniów, natomiast pomocą w formie zasiłku szkolnego objęto 13 uczniów. Łącznie w roku 2018 wydatkowano na stypendia i zasiłki szkolne kwotę 79 791,41 zł, z czego 80% kwoty (63 833,13 zł) pochodziło z Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, a reszta 20 % (15 958,28 zł) to udział własny Gminy Miejskiej Koło.

4.7. Realizacja zadań z zakresu pomocy państwa w wychowaniu dzieci

Świadczenie wychowawcze zostało wprowadzone w roku 2016 i ma na celu częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Przysługuje ono matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, do dnia ukończenia przez nie 18. roku życia; w wysokości 500,00 zł miesięcznie na dziecko w rodzinie. Świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 800,00 zł (lub kwoty 1 200,00 zł na osobę w rodzinie, której członkiem jest dziecko niepełnosprawne). Świadczenie na drugie i kolejne dzieci przysługuje bez względu na dochód rodziny. Świadczenie finansowane jest w całości z budżetu państwa.

Do zadań Działu Świadczeń Rodzinnych w zakresie realizacji świadczeń wychowawczych należy:

- udzielanie informacji o warunkach na jakich przysługują świadczenia;
- wydawanie i przyjmowanie wniosków o ustalenie prawa do świadczeń;
- zasięganie informacji niezbędnych do przyznawania świadczeń wychowawczych od organów i instytucji;
- kompletowanie dokumentów dotyczących świadczeń;
- przygotowanie projektów decyzji administracyjnych dla świadczeniobiorców;
- przygotowywanie list wypłat i niezbędnych dokumentów do ich realizacji;

- prowadzenie teczek osobowych klientów;
- współpraca z pracownikami socjalnymi w celu weryfikacji poprawności wydatkowania wypłaconych świadczeń;
- prowadzenie odpowiednich rejestrów dotyczących dokumentacji z zakresu świadczeń rodzinnych;
- planowanie potrzeb w zakresie świadczeń wychowawczych, kalkulacja środków finansowych oraz ich zaangażowania;
- opracowywanie prognoz, sprawozdań i informacji dotyczących realizacji świadczeń.

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r. wpłynęło 1597 wniosków o przyznanie świadczeń wychowawczych na dzieci. W w/w. okresie wydano łącznie 1734 decyzji administracyjnych oraz postanowień w sprawach o świadczenie wychowawcze, w tym 1513 decyzji przyznających, 115 decyzji odmownych, 26 decyzji żądających zwrotu nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych oraz 38 decyzji uchylających prawo do świadczeń wychowawczych, a także 23 postanowienia o wstrzymaniu świadczeń, 18 postanowień o wznowieniu świadczeń oraz 1 postanowienie o zakończeniu realizacji świadczenia wychowawczego.

W 2018 roku wypłacono 23 020 świadczeń wychowawczych na rzecz 2204 dzieci w 1502 rodzinach. Wydatkowano na ten cel łączną kwotę 11 437 774,84 zł.

4.8. Realizacja jednorazowego świadczenia „Dobry start”

W roku 2018 Dział Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kole po raz pierwszy rozpatrywał wnioski i wypłacał świadczenie „Dobry Start” wprowadzone Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. z 2018 r. poz. 1061). Świadczenie jednorazowe w kwocie 300 zł na dziecko przysługiwało na dzieci uczęszczające w roku szkolnym 2018/2019 do szkół. Wnioski o świadczenie Dobry start przyjmowane były drogą elektroniczną od dnia 1 lipca 2018 r., natomiast w formie papierowej od dnia 1 sierpnia 2018 r. Termin składania wniosków upłynął 30 listopada 2018 r. Świadczenie w całości finansowane jest ze środków budżetu państwa.

W roku 2018 wpłynęły 1734 wnioski, z czego:

- 1715 wniosków rozpatrzono w całości pozytywnie,
- 2 wnioski rozpatrzono w całości negatywnie,

- 1 wniosek został w części dotyczącej jednego dziecka rozpatrzony pozytywnie oraz w części dotyczącej drugiego dziecka rozpatrzony negatywnie,
- 8 wniosków pozostawiono bez rozpatrzenia,
- 7 wniosków przekazano do organów właściwych ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawców,
- na 1 wniosek wydano postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania.

W roku 2018 w mieście Kole wypłacono świadczenia „Dobry start” na łączną kwotę 686 100,00 zł. Świadczeniem Dobry start zostało objętych 2287 dzieci.

5. Zespół Interdyscyplinarny

Zespół Interdyscyplinarny do spraw przemocy w rodzinie działa na mocy art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.) od 2011r. Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywają się co najmniej raz na 3 miesiące.

Na dzień 31.12.2018r. w skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodziło 23 członków. Są to przedstawiciele instytucji takich jak:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole
- Miejski Ośrodek Profilaktyki i Pomocy Rodzinie
- Prokuratura Rejonowa w Kole
- Komenda Powiatowa Policji w Kole
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kole
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej W Kole
- Szkoła Podstawowa nr 1, 2, 3, 4 i 5 w Kole
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kole
- Urząd Miejski w Kole
- Poradnia Leczenia Uzależnień w Kole

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałania przemocy w rodzinie zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań wszystkich placówek

oświatowych oraz instytucji pomocowych w danej gminie, w szczególności przez: diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, oraz podejmowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych.

W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie Zespół powołuje grupy robocze, których członkowie pracują z indywidualnymi przypadkami. W skład grupy roboczej wchodzi przedstawiciele wskazanych wyżej placówek. Głównym zadaniem grupy roboczej jest podejmowanie działań mających na celu powstrzymanie przemocy, prowadzenie szeroko rozumianego poradnictwa: kierowanie ofiary i sprawców do odpowiednich specjalistów, monitorowanie sytuacji w rodzinach w których dochodzi do przemocy, nawiązywanie współpracy z instytucjami pomocowymi, prowadzenie dokumentacji działań na rzecz danej rodziny oraz ich efektów, występowanie z zawiadomieniem do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2 § 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,

Zestawienie działań z roku 2018:

- ilość posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego – 4
- ilość Niebieskich Kart które wpłynęły w 2018r do ZI – 42 (liczba rodzin wobec których wszczęto procedurę NK w roku 2018r – 36),
- ilość powołanych grup roboczych – 42,
- ilość posiedzeń grup roboczych dot. NK w 2018r -136(z posiedzeniami grup roboczych dot. NK założonych w latach wcześniejszych),
- ilość Niebieskich Kart zakończonych w 2018r – 49, w tym z tytułu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy- 26, z tytułu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań – 23,
- ilość rodzin objętych procedurą NK w 2018r –71 (wraz z rodzinami objętymi procedurą NK w latach wcześniejszych gdzie sprawy nie zostały zakończone).

W ramach Zespołu Interdyscyplinarnego w Kole prowadzone są działania zmierzające do podnoszenia kwalifikacji i umiejętności w zakresie pomocy osobom/rodzinom w których wystąpił problem przemocy w rodzinie, oraz podejmowanie działań profilaktyczno-edukacyjnych w środowisku lokalnym. W zakresie tym w roku 2018r zorganizowano:

W dniu 14 maja 2019r odbyło się szkolenie pt. „ Jak skutecznie oddziaływać na osobę stosującą przemoc w rodzinie”. Szkolenie to odbyło się w siedzibie Miejskiego Ośrodka Profilaktyki i Pomocy Rodzinie i zostało zorganizowane i sfinansowane przez Zespół Interdyscyplinarny w Kole. Do udziału w szkoleniu zaproszono osoby biorące udział w posiedzeniach grup roboczych. Ogółem w spotkaniu uczestniczyły 22 osoby. Prowadzącym szkolenie był instruktor terapii uzależnień, trener, terapeuta na co dzień pracujący z osobami doświadczającymi przemocy i ze sprawcami przemocy. To już kolejne przedsięwzięcie mające na celu podnoszenie umiejętności przedstawicieli kolskich instytucji zajmujących się problematyką przemocy.

W dniu 26 listopada 2018 roku na scenie Miejskiego Domu Kultury w Kole aktorzy Teatru Króla z Łodzi zaprezentowali spektakl pt. „W sieci”. Tematy, które zostały poruszone w sztuce: uzależnienie od komputera, niebezpieczeństwa wynikające z prowadzenia otwartych rozmów z obcymi, konsekwencje zamieszczania swoich danych w Internecie i zagrożenia płynące z Internetu. Spektakl opowiadał historię młodej osoby spędzającej sporo czasu w wirtualnym świecie, a w konsekwencji uzależnionej od komputera. Ludzie, których tam poznaje na początku wydają się świetnymi kompanami do wieczornych rozmów. Przełom następuje w momencie pojawienia się człowieka, który nie jest tym za kogo się podaje. Zwrócono tutaj uwagę na sposoby manipulacji stosowanej przez wirtualnego intruza jak i niebezpieczeństwa mogące wynikać z takiej znajomości. Odbiorcami spektaklu byli uczniowie klas VI, VII wszystkich szkół podstawowych w Kole. Łącznie w dwóch przedstawieniach uczestniczyło ok. 480 osób.

Dnia 27 listopada 2018 roku odbyło się szkolenie pt. „Skuteczne działanie i funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego w myśl obowiązujących ustaw i przepisów prawa” prowadzone przez firmę PROGRES – Instytut Rozwoju i Edukacji. W szkoleniu uczestniczyli członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych. Spotkanie miało na celu poszerzenie wiadomości z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jak również podniesienie kwalifikacji członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych powołanych na potrzeby rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny w Kole oraz Miejski Ośrodek Profilaktyki i Pomocy Rodzinie w Kole włączyli się w przedsięwzięcie grupy teatralnej „AZYL” działającej w Szkole

Podstawowej Nr 5 w Kole, która przygotowała dla koleżanek i kolegów z klas IV - VIII przedstawienia profilaktyczne "Szuflada" oraz "Internet to nie wszystko". Inscenizacje odbywające się w Miejskim Domu Kultury dotyczyły szufladkowania ludzi, napiętnowania oraz mówiły o tym, jak wykorzystywać zdobycze techniki, jakim jest Internet, do dobrych celów. Organizatorzy wszystkich uczestników zaprosili do udziału w konkursie profilaktycznym. W konkursie wzięło udział 137 uczniów, rozstrzygnięcie konkursu oraz wręczenie nagród ufundowanych przez Zespół Interdyscyplinarny nastąpiło w 2019r. Komisja konkursowa wyłoniła 18 zwycięzców. Zespół Interdyscyplinarny, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i Miejski Ośrodek Profilaktyki i Pomocy Rodzinie w Kole wspólnie włączyli się do udziału w przedsięwzięciu „Nazywam się Miliard”. Przeciwpromocową akcją 14 lutego w Kole zorganizowała po raz trzeci p. Adrianna Brzoska. Koordynatorką akcji w Polsce pozostaje fundacja Feminoteka we współpracy z Antyprzemocową Siecią Kobiet. Elementem wspólnym akcji na całym świecie jest taniec, którego wykonanie jest formą protestu, oznaką solidarności, zjednoczenia się podczas wspólnego działania. W drugiej części przedsięwzięcia, można było skorzystać ze specjalistycznych indywidualnych porad. Wykłady na temat zjawiska przemocy wygłosili: radca prawny oraz specjalista ds. przeciwdziałanie przemocy. Na co dzień z ich usług i konsultacji można skorzystać w Miejskim Ośrodku Profilaktyki i Pomocy Rodzinie w Kole.

Inne działania podejmowane przez Zespół Interdyscyplinarny w zakresie profilaktyki to m.in.:

- kampania ulotkowa w ramach której udostępniono plakaty i ulotki „Reaguj na przemoc” 2017/2018, opatrzone naklejkami z danymi Zespołu,
- aktualizowanie strony internetowej Ośrodka z zakładką o Zespole,
- udostępnianie banera informacyjnego z logo Zespołu podczas imprez masowych.

6. Zbiórki Żywności

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej od kilku lat jest na terenie naszego miasta koordynatorem zbiórek żywności, organizowanych we współpracy z Bankiem Żywności w Koninie. Celem takich akcji jest zebranie jak największej ilości artykułów spożywczych, pomoc osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz uwrażliwienie społeczeństwa na problemu bóstwa, niedożywienia i marnowania żywności.

W roku 2018 podobnie jak w latach poprzednich, odbyła się Świąteczna Zbiórka Żywności „Pogotowie Św. Mikołaja” w dniach 30 listopada – 1 grudnia 2018r. Podczas akcji zebrano

2607 kg żywności. Pozyskane w ten sposób artykuły spożywcze trafiły do rodzin w formie 190 paczek świątecznych.

Przy organizacji zbiórki żywności pomocy udzielała młodzież z kolskich placówek oświatowych.

7. Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

W roku 2018 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej był współrealizatorem projektów:

1. Projekt „Z Troską...”, w partnerstwie z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kole oraz Terenowym Kołem Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym w Kole, realizowany w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 7. Włączenie społeczne, Działanie 7.2. Usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałanie 7.2.1. Usługi społeczne – projekty pozakonkursowe realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne. Projekt współfinansowany był ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Głównym celem projektu było zwiększenie dostępu i wzrost liczby osób objętych usługami społecznymi poprzez objęcie wsparciem 275 osób/rodzin z terenu powiatu kolskiego w okresie 01.10.2016 do 30.09.2018r. Projekt skierowany był do osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu problemów opiekuńczo-wychowawczych, członków rodzin zastępczych oraz osób z niepełnosprawnościami o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Uczestnicy projektu mogli skorzystać ze specjalistycznych szkoleń w tym z Punktu Wsparcia Rodzin w którym porad udzielali: psycholog, pracownik socjalny, radca prawny. Dostępni również byli specjaliści: fizjoterapeuta, rehabilitant, logopeda, neurologopeda, psychiatra, psycholog dziecięcy.

2. „Razem przeciwko wykluczeniu. Kolskie Partnerstwo na rzecz włączenia społecznego.”, w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 (WRPO 2014+), współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi Priorytetowej 7. Włączenie społeczne, Działania 7.1. Aktywna integracja, Poddziałania 7.1.2. Aktywna integracja - projekty konkursowe. Projekt realizowany był w partnerstwie z Gminą Kościelec/Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kościelcu oraz Gminą Kłodawa/Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kłodawie. Realizacja projektu przewidziana była na okres od 2017-06-01 do 2019-03-31. Całkowita wartość projektu wynosiła 570 427,70 zł, kwota dofinansowania wynosiła 484 863,54 zł.

Głównym celem Projektu był wzrost aktywności społeczno-zawodowej oraz szans na zatrudnienie osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym, poprzez objęcie wsparciem grupy 61 osób na podstawie ścieżki reintegracji stworzonej indywidualnie dla każdego uczestnika projektu. Grupę docelową projektu stanowiło 61 osób (kobiet i mężczyzn) z terenu Gminy Miejskiej Koło, Gminy Kłodawa i Gminy Kościelec, korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, w tym: 16 osób nieaktywnych zawodowo, 25 osób bezrobotnych do 30 roku życia, 20 osób bezrobotnych zakwalifikowanych do III profilu.

Udział w projekcie gwarantował udział w bezpłatnych szkoleniach specjalistycznych i kursach zawodowych, możliwość korzystania z specjalistycznego poradnictwa, podniesienie szans na zatrudnienie, podniesieni kompetencji społecznych i życiowych.

3. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowany z europejskiego funduszu pomocy najbardziej potrzebującym. Pomoc w ramach POPŻ kierowana jest do tych osób i rodzin, które z powodu niskich dochodów nie mogą zapewnić sobie/rodzinie odpowiednich produktów żywnościowych (posiłków) i dlatego też trafia do ograniczonej liczby osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji życiowej (określonej przesłankami z art. 7 ustawy o pomocy społecznej) oraz poziomem dochodów odniesionych do procentowej wartości odpowiedniego kryterium dochodowego określonego w tej ustawie - których dochód nie przekracza 200% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej, tj. do 30.09.2018 r. – 1 268 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 1 028 zł, dla osoby w rodzinie, a od 01.10.2018 r. – 1 402 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 1 056 zł dla osoby w rodzinie ,stanowiąc systematyczne wsparcie. Pomoc udzielana jest w postaci artykułów spożywczych przekazywanych nieodpłatnie osobom zakwalifikowanym przez MOPS w Kole do Programu.

W okresie styczeń – czerwiec 2018 roku (Podprogram 2017) pomoc trafiła do 616 osób oraz w okresie sierpień - grudzień 2018 roku (Podprogram 2018) pomoc trafiła do 628 osób. Pracownicy MOPS w Kole organizowali i koordynowali wydawanie paczek żywnościowych, składających się z artykułów spożywczych:

- warzywne i owocowe (groszek z marchewką, fasola biała, koncentrat pomidorowy, buraczki wiorzki, powidła śliwkowe);
- mleczne (mleko UHT, ser podpuszczkowy dojrzewający),
- cukier (cukier biały, miód wielokwiatowy),
- tłuszcze (olej rzepakowy),
- dania gotowe (gulasz wieprzowy z warzywami, gołąbki w sosie pomidorowym),

- skrobiowe (makaron jajeczny, makaron kukurydziany bezglutenowy, ryż biały, kasza gryczana, herbatniki maślane),
- mięsne (szynka drobiowa, szynka wieprzowa mielona, pasztet wieprzowy, kabanosy wieprzowe, filet z makreli w oleju),

W okresie styczeń – czerwiec 2018 roku wydaliśmy osobom potrzebującym 24,27702 ton żywności (2966 paczek żywnościowych). W okresie sierpień – grudzień 2018 roku wydaliśmy 10,99108 ton żywności (1256 paczek żywnościowych).

8. Decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej

Do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. mają prawo, oprócz ubezpieczonych, inne osoby posiadające obywatelstwo polskie i posiadające miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej o ile spełniają kryterium dochodowe wynikające z ustawy o pomocy społecznej. W tym przypadku potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej stanowi decyzja gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy. Wydanie przedmiotowej decyzji poprzedza postępowanie analogiczne jak w przypadku przyznawania świadczeń z pomocy społecznej, a więc niezbędne jest przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego.

Podczas wywiadu ustala się, czy dana osoba spełnia wymogi ustawowe i czy możliwe jest potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W 2018 roku wydano 118 decyzji dotyczących potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej oraz 15 decyzji odmownych z uwagi na przekroczenie kryterium dochodowego wynikającego z ustawy o pomocy społecznej lub posiadanie ubezpieczenia z innego tytułu.

**CZĘŚĆ B- OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ NA ROK 2016 DLA GMINY
KOŁO**